

Magasin Skärgård.

sinne/smak/sevärdheter

Läs mer om långfärds-
skridsko på sid 6.

*Varsågod
– magasinet
är gratis!*

vintern 2007

med glid på is / vädrets makter
te i slottssalong / huvudskärs fyr
jul på landsort / smak av grekland

skärgårdsguide

ROCK & RIGG

STOCKHOLM
SKÄRGÅRDS
ENDA OUTLET!

KLÄDER & SKOR

Timberland®

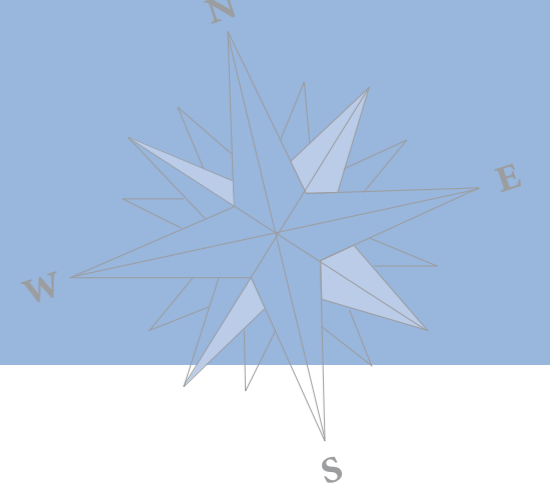
SEBAGO®

MUSTO®
PERFORMANCE

KEY WEST

Vardagar 10–18 Lördag, Söndag 10–16
HAMNGATAN 8 VAXHOLM
08-541 303 01 www.stockholmssvidar.se

Krönika

Äntligen vinter, is och kyla

Vintern behöver inte vara en enda lång väntan på sommar. Vintern kan vara alldeles underbar. Med blankfrusna isfärddar, yrande snöflingor och fridfull natur. Följ med *MagasinSkärgård* på skridskofärd, julmarknad och retreat. Till ett slott med spännande förflutet, en fyrplats i yttre havsbandet, en grekisk krog med julbord och hysteriskt mycket julbelysning.

Känn hur det är att ligga i ett gömsle för att få se havsörn på nära håll. Lyssna till tv-meteorologen *Lage Larssons* visdom om väder. Det vanligaste samtalsämnet i folkmun. Åtminstone för alla som älskar att vara ute. Oavsett årstid. För det är väl ändå vådrets växlingar och naturens skiftningar som gör att vi uppskattar vinter likaväl som sommar, höst eller vår.

Hur trist skulle det inte vara om vi inte hade ljuset, färgerna, dramatiken och alla sköna små underverk som får fotografer och konstnärer att bli

lyriska av beundran? I detta späckade vinternummer medverkar ovanligt många duktiga skärgårdsfotografer. *Jeppe Wikström*, *Magnus Wegler*, *Magnus Rietz* och vår egen *Roine Karlsson*. Vi har även konstnären *Lasse Holm* som illustrerar fyrplatser i vår följetong. Gemensamt för dem alla är att de kan fånga vinterns skönhet och öppna upp ögonen på alla som glömmer bort att njuta av allt det vackra som finns.

Bara för att kylan kryper ner i graderna behöver vi inte stänga oss inne i väntan på den varma sommaren. Visst kan det vara trevligt att sitta framför en varm brasa och läsa *MagasinSkärgård*. Men gör det efter en hel dags skridskofärd eller ett gympass ute i det fria. Då njuter ni desto mer. För er som otåligt väntar på varmare tider kan vi avslöja att vårens nummer kommer ut 1 mars och sommaren den 6 juni. / REDAKTÖREN

ANSVARIG UTGIVARE O. REDAKTÖR Josefin Ekberg, JE MEDIAPRODUKTION
PL 2178, 760 15 Gräddö, 0709-701 901, josefin@magasinskargard.se, www.magasinskargard.se
FRILANSREPORTRÄR Gunnar Ohrlander, 070-690 84 69 / Cicki Borg, 070-527 82 82 / Anne Adre-Isaksson, 070-561 16 57
OMSLAGSBILD Magnus Wegler ART DIRECTOR Eva Englund, 070-226 22 21 ILLUSTRATÖR Lars Holm, 0176-918 19
ANNONSSÄLJARE Josefin Ekberg, 0709-701 901 / Gittan Alm, 070-331 75 01 / Cicki Borg, 070-527 82 82
TRYCKERI Alprint, Finland REPRO RajPi, Vaxholm DISTRIBUTION 100 000 ex/år (vår, sommar, vinter)
via turistbyråer, hamnar, hotell, krogar, butiker, båtar, informationsbodas och vänthallar m.fl.
MagasinSkärgård är en fristående produkt. För ej beställt material ansvaras ej.

ADVOKATAKTIEBOLAGET GÄRDLUND

Skärgårdsjuridik

FAKTORIGATAN 6, BOX 408, 76124 NORRTÄLJE
Tel 0176-778 50 • www.advokatablg.se

Stöd skärgården i vinter

- ge bort vänskap i Skärgårdsstiftelsen som julklapp

Skärgårdsstiftelsens arbete för en levande skärgård fortsätter hela vintern. Snöstormar eller bedövande vackra vinterdagar spelar ingen roll för våra tillsynsmän och naturvårdare. De jobbar oförtrutet vidare med att sköta om vår vackra skärgård.

Nu kan du hjälpa dem och skärgården, samtidigt som du löser julklappsproblemen! Ge bort vänskap i Skärgårdsstiftelsen till någon av dina skärgårdsvänner. Då bidrar ni bland annat till att marker hålls öppna för båt- och friluftsliv.

När du anmäler din vän får du också ett vackert presentkort att lägga under granen.

Skärgårdsstiftelsen finns närvarande på många sätt i skärgården: vandrarhem, krogar, gäst- och naturhamnar, jordbruk, skogsbruk, byggnader, renhållning och naturvård. På våra områden finns också skärgårdsmajor (sop- och toalettbodas) utplacerade på ca 190 ställen.

Vänskap i Skärgårdsstiftelsen kostar 275 kronor per år och ger:

- En praktfull vänbok i generöst format med bilder och texter om skärgården
- Tidningen Stångmärket, utkommer med sex nr/år
- Möjlighet att följa med på våra guidade vänresor - ofta till mål i ytterskärgården

Köp julklappen redan nu på www.skargardsstiftelsen.se eller ring 08-440 56 00

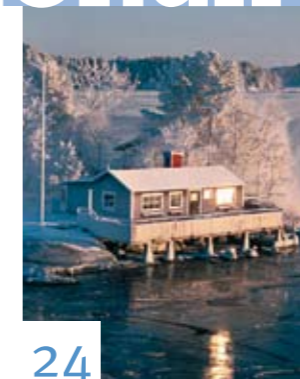
Innehåll

Skrid till isblank fjärd sid 6
Vinterns höjdpunkt är när isen lägger sig. Otåligt längtar skridskoåkaren efter dagar med blank gnistrande is, varm termos, trevligt sällskap och en hel dags tur i naturens friska kyla. Till kobbar och skär eller på någon insjö.

Magiska Häringe Slott sid 16
På väg mot Nynäshamn passeras de pampiga grindarna till Häringe Slott. Ett besök till det magiska slottet med lång historia, excentriska ägare och spöken gör att man gärna återvänder. Här(inge) tycks tiden stå still.

Vädrets makter påverkar sid 24
Alla kan vi känna av förändringar i vädret. Ibland får vi mer energi andra dagar saknas den. Det kan bero på vädret. Gunnar Ohlander har träffat den kände tv-meteorologen *Lage Larsson* som förklarar varför.

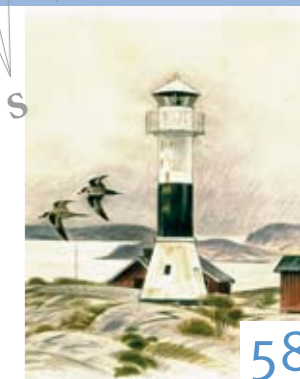

Jul med grekisk smak sid 30
På restaurangen Zorbas i Älmsta spar man inte på krutet. Varken när det gäller att tindra med färgglad julbelysning i alla möjliga kreaturer eller den fantasifulla maten på dess julbord. Här dekoreras allt. Till och med toaletten.

Ur ett örngömsle sid 42
Fotograf *Roine Karlsson* har tagit fantastiska bilder på havsörnar som konkurrerar med kråkor om griskött på isen. Ur ett unikt perspektiv få förunnat, beskriver han hur nära örnarna är. Men var han gömmer sig förblir hemligt.

Huvudskär – utpost i öster sid 58
Rikets allra första fiskestadgar fick det betydande fiskeläget Huvudskärs arkipelag. Idag står står en väderbiten fyr på ön Ålandskär och drar till sig både fåglar och folk. Och trots nedgång i fisket finns nu chans att få torsk.

Din SkärgårdsGuide sid 65

Hela hösten går den skridskoinbitna och längtar otåligt efter is. Det frusna vatten man skider fram på med vassa skär en vinterdag i det fria. Mot kobbar och skär.

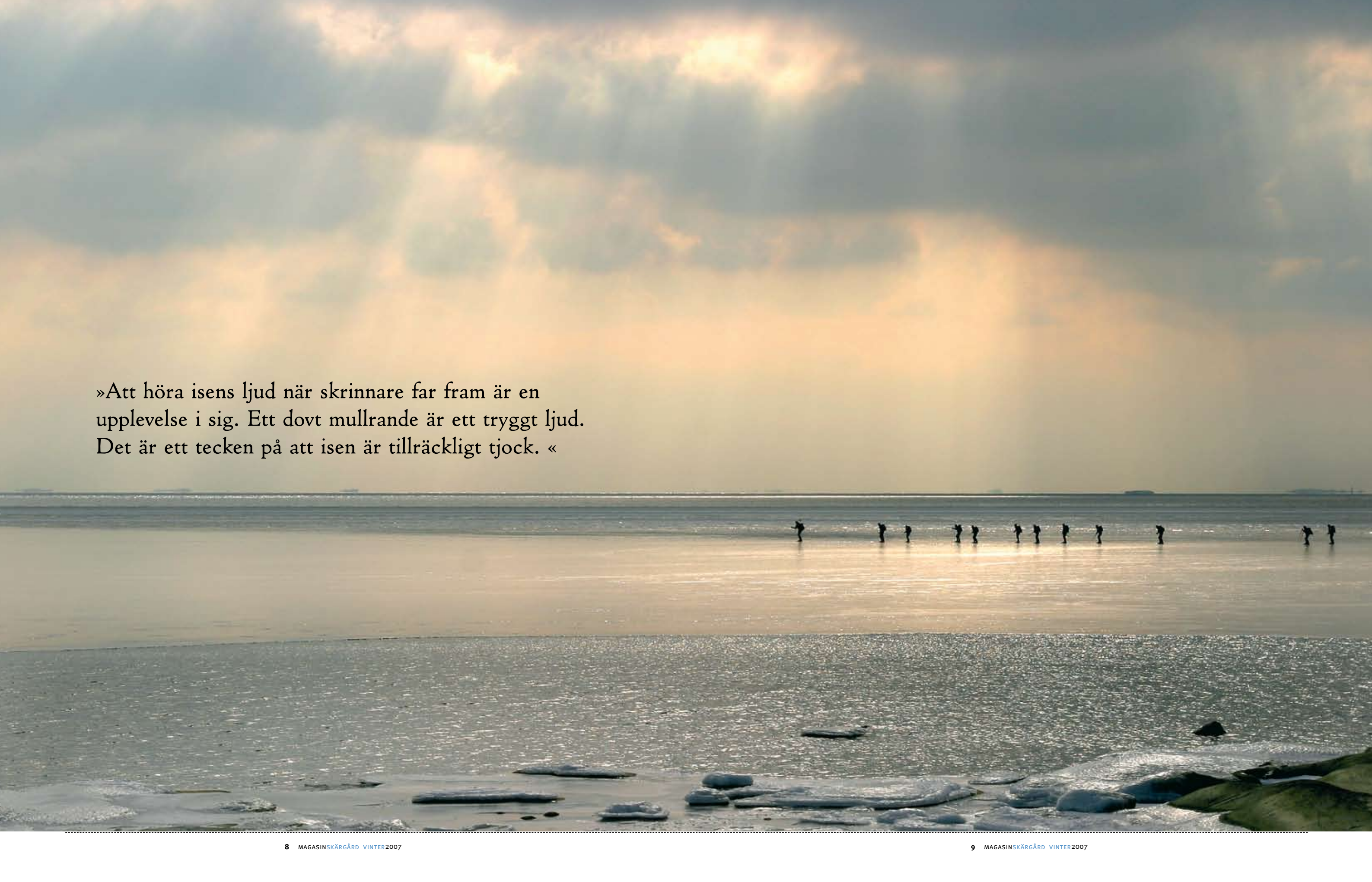
TEXT: JOSEFIN EKBERG

FOTO: ROINE KARLSSON

Isglädje på knivskarpa grillor

»Isen är lika förgänglig som vädret själv.«

»Att höra isens ljud när skinnare far fram är en upplevelse i sig. Ett dovt mullrande är ett tryggt ljud. Det är ett tecken på att isen är tillräckligt tjock. «

→ **TÄNK ATT SITTA** med rosiga kinder med en termos varm choklad efter en dags skridskofärd på någon klippa där ni i somras la till med båten. Det kan vara soligt, mullet, snö i luften eller friska vindar. Vädret spelar mindre roll. Att bara vara utomhus är härligt. Röra på sig. Umgås och njuta av vyerna. Se spår av räv, hare eller kanske utter. Få syn på en havsörn eller två sväva ovanför huvudet.

Allt fler blir sålda på långfärdsskridskor. Höjdpunkten är när isen lägger sig. Först på någon insjö i november-december. Sedan längs kusten och ute till havs när vargavintern är här. Inbitna skridskoåkare ringer genast varandra och tipsar om bra isar. Passionen är obotlig när man väl börjat åka. Inte

så konstigt kanske. Sporten ger motion, frisk luft, solsken, gemenskap, hälsa, inspiration och naturupplevelser. Den långa mörka vintern blir värdefull istället för att kännas som en evig transportsträcka till sommaren.

Upphetsningen är alltid lika stor inför vinterns första tur. Åket som ger mersmak att snarast ge sig ut igen. På ny is. För ingen är den andra lik. Inte ens på samma plats. Kärnisen på insjöarna är den starkaste och kanske vackraste. Mörk i färgen, nästan svart och ofta slät till ytan, ibland lite knagglig. Någon dag senare kan snön ha fallit och ligger som ett vitt täcke luftigt mjöl för skridskorna att skära genom.

Nästa dag kan det ha regnat. Eller snön smält. Då känns det som att glida fram

på rena rama vattnet. Flytande överst och steltnad underst. Det skvätter blött när man skrinna fram. Allra häftigast är nog när isen är genomskinlig. Då det går att se stenar, sjögräs och simmande fiskar under fötterna. Eller alla dessa sprickor som bildar fantastiska mönster. Likt stjärnor eller kristaller.

Säkerhet A och O

Isen är lika förgänglig som vädret själv. I ständig förändring som måste upplevas här och nu. Plötsligt inträffar en dag som är så underbart perfekt för skridskoåkning att folk väljer att ta ledigt från jobbet för att inte missa ögonblicket. Med kort varsel (kvällen innan) åker horder av skridskoåkare ut på de bästa isarna i arla morgonstund.

»Mycket viktigt är att alltid åka i sällskap och aldrig någonsin ensam. Hur säker man än känner sig. Ett ofrivilligt iskallt bad kan inträffa och vara skillnaden mellan liv och död.«

Att höra isens ljud när skrinna fram är en upplevelse i sig. Ett dovt mullrande är ett tryggt ljud. Det är ett tecken på att isen är tillräckligt tjock. Vana skridskoåkare hör när det är fara och färde. Vid tvåstrukna c är isen bara sex centimeter. Höjs tonen ytterligare någon oktav är den direkt farlig att åka på. Det här hörs främst på insjöar. I skärgården får man istället vara vaksam inför frasande och sprakande ljud.

För att testa om isen håller är det viktigt att pika ofta. Hugga med sin pikstav i isen och se om det går håll. Går piken inte genom isen är den bärande. Mycket viktigt är att alltid åka i sällskap och aldrig någonsin ensam. Hur säker man än känner sig. Skulle olyckan vara framme och ett ofrivilligt iskallt bad inträffa kan det vara skillnaden mellan liv och död. Ett annat gott råd är att inte åka hack i häl med framförvarande. Ett visst avstånd minskar risken att plurra.

Vid turer längre ut i skärgården bör man aldrig åka bortom de yttersta öarna. Ett isflak kan lossna och flyta iväg mot en ödesdig

horisont bortom all räddning. Trots farorna med is, ett levande material i ständig förändring (den hårda fina is man åkte ut på i morse kan under eftermiddagen ha förvandlats till en svag issörja) sker få olyckor. I organiserad form är man noga med att inte tumma på säkerheten. Alla nybörjare bör gå på kurs innan de ger sig ut på hal is. Säkrast är att börja åka på plogade banor.

A och o är att alltid ha rätt utrustning. Till att börja med en ryggsäck, med rem i grenen (annars glider den upp vid plurrning). Ryggsäcken är inte bara bra att packa i den fungerar också som flytväst. Packa alltid ner ombyte i vattentäta plastpåsar. Den förutseende har även med sig gummihandskar att vrida ur blöta kläder med. Bra att ha med sig är dessutom matsäck, dryck, sittunderlag, mobiltelefon, karta, kompass och första hjälpen-kit. Och minst en av er bör ha räddningslina med.

Klädseln består av lager på lager. Närmast kroppen undertröja och långkalsonger av fuktavstötande material. Ej bomull. Ytterst en

tunn vindjacka samt bekväma byxor. Mössa, vantar och yllestrumpor håller kylan borta. Runt halsen ska alltid ett par isdubbar och en visselpipa hänga lättåtkomligt. På knäna har man mjuka knäskydd. Och med hjälm på skyddas även skallen.

Sist men inte minst ska skridskorna på. En konst i sig. Med ispikar i högsta hugg är man redo. Men räkna med att få ont i hålfötterna under de första stapplande skären. Efter ett tag går det över och åkningen känns riktigt behaglig. Med böjda knän och avslappnad stil. Rädslan för att tappa balansen försvinner ju mer man åker. Belöningen för de som inte ger upp för tidigt är fina skridskodagar och vintrar fulla av förväntan.

FAKTA/SKRIDSKOKLUBBAR:

- SSSK, Stockholms Skridskoseglarklubb, www.sssk.se
- Friluftsförbundet, www.friluft.se
- Friskis & Svettis, www.sthlm.friskissvettis.se
- Östhammars Skrinna, www.skrinnare.se
- Danderyds Långfärdsskrinnare, <http://dls.skridsko.net>
- se även portalen www.skridsko.net

Trosa – livsn jutar staden!

SJÖHUS

Tel: 08 500 404 00
Mob: 0705 27 87 87 (86)
www.sjomaskiner.com

Skärgårdskonsulten

- RIB-charter
- Utbildningar till sjöss
- Företagsarrangemang

0709-58 66 98 • www.skargardskonsulten.se

Boutiquehotellet Bomans
i Trosa hamn

Vi hyllar egenheter och fritänkeri. Här har du en bra scen för ett fruktbart möte. 7 mötesrum, 32 sköna sovrum, duntäcken, honestybar, skönhetsbehandlingar, videobibliotek, Bomans Njutbar, boule, badstuga, golf på två banor...

Välkommen hit önskar hela familjen Boman med personal.

BOMANS
HOTELL I TROSA

0156-525 00
www.bomans.se

TROSA
TRAFIKSKOLA
0156-195 15

WWW.TROSATRAFIKSKOLA.SE

Klassiskt julbord

465,-/person inkl. glögg vid brasan och kaffe. Barn upp till 7 år gratis och 8 - 15 år till 1/2 priset. Varmt välkommen att boka vårt julbord önskar Agneta och Anders Scharp med personal.

Trosa Stadshotell & Spa

Tel 0156 - 170 70. www.trosastadshotell.se

TROSA SJÖKROG

**JUL-
BORD**
Läcker
& vackert

Mitt i Trosa Hamn hittar Ni vårt uppskattade och omtalade julbord uppdukat från den 30 nov till 22 dec
Välkomna att njuta!

0156-310 10

Trosa Åkeri

0156-122 86

070-555 88 41

Här(inge) har kändisar roat sig kungligt

Inget slott liknar det på Häringe. En massa excentriska ägare har satt sin prägel i 350 år. Idag välkomnas gäster med slottsmord, jazzkvällar, spabehandlingar och Afternoon tea.

TEXT: JOSEFIN EKBERG FOTO: ROINE KARLSSON

➔ **NÄR MAN BÖRJAR** närma sig Nynäshamn passeras infarten till Häringe Slott. Ett par pampiga järngrindar står ständigt på vid gavel. Som en välkomnande öppen famn. Varför inte stanna till och ta en kopp te i äkta slottsmiljö? Eller slå på stort och boka en romantisk weekend. Stället är en utmärkt flykt från den grå vardagens slit. Omgivningarna består av skön natur med mycket rådjur. Slottet och dess interiör ger känslan av att 2000-talet är riktigt fjärran.

Resan bakåt i tiden börjar redan på den gropiga grusvägen genom allén. Man anar hur forna tiders gäster gjorde ståtlig entré med häst och vagn eller släde. Många har förälskat sig i det här slottet. Det har haft kända storheter som återkommande gäster. *Greta Garbo* hade till och med ett eget sovrum. Ett ovalt med runda väggar.

Det var på Electroluxmagnaten *Wenner-Grens* tid. *Axel* och hans fru *Marguerite* älskade sitt slott och bjöd ofta vänner på glada fester. Förutom den gudomliga *Garbo* kom *Zarah Leander*, *Josephine Baker*, *Karl Gerhard*, *Danny Kaye* och *Elizabeth Taylor*. Man anar hur roligt de har haft det. De åt lyxiga middag, badade i pool, spelade tennis, jagade vilt, fiskade, red och bowlade.

Än idag roar sig folk kungligt. Nu kom-

mer konferens-, bröllops-, restaurang- och hotellgäster. Det bjuds på julbord, teater, jazz och te i salonger med värmande brador i öppna spisar från 1657. I varm atmosfär med röda orientaliska mattor på golv av tunga stenplattor som rör sig när man trampar på dem. Miljön för tankarna till *Miss Sophie* och hennes onyktre butler på nyårsafton.

På väggarna hänger konst som varit på vift. En tavla upptäcktes i tv-serien *Snobbar som jobbar* och köptes tillbaka. Alla inventarier utom ett orubbligt skåp såldes efter *Wenner-Grens* bortgång. Men mycket har lyckats köpas tillbaka.

– Fortfarande hör folk av sig om saker de tror kommer härifrån, berättar värdinnan *Madeleine Ångbäck*.

Överallt är levande ljus tända och skapar än mer magisk slottsstämning. Till glädje för både levande och bortgångna själar. Inget slott utan spöke. Häringe kan skryta med hela sex stycken. Bland annat sägs *Marguerite* gå igen på övervåningen. Hon »pysslar om« sitt kära gamla slott än idag.

Beryktade slottsherrar och fruar
Ägarlängden är en imponerande rad personligheter. Först viking *Sote* som lät bygga en borg för cirka 1000 år sedan. Idag en övervuxen ruin. Sedan kom *Kung Stenkil*, *Magnus*

Ladulås, kyrkan, *Sten Sture*, *Gustav Vasa*, *Johan III*, hertig *Johan* och Vasas barnbarnsbarn *Gustav II Adolf*. I slottet hänger kungens trumpet från slaget vid Lützen.

Fältmarsalk *Gustav Horn* lät bygga nuvarande slott. Hans fru dog ung i pesten och deras två små barn togs om hand av en elak

»Överallt är levande ljus tända och skapar än mer magisk slottsstämning. Till glädje för både levande och bortgångna själar.«

faster medan pappan var ute i krig. Fasterns vanvård av barnen ledde till att blott två år gamle *Axel* frös ihjäl i den så kallade Sjöflygeln (där pojkens vålnad sägs leva kvar). Horns driftiga dotter *Agneta* tog sedan över ägorna (även hon lär spöka och försöker rädda sin lillebror).

Ett par sekel senare hamnade slottet i direktör *Thorsten Kreugers* händer. Den kanske mest excentriske av dem alla. Han spenderade glatt sina pengar och lät bygga en utomhuspool (landets första) med en rutschkana från ett badrumsfönster på andra våningen (landets enda?) samt en snillrik bowlinghall som fungerar alldeles utmärkt än, nästan 80 år senare.

Morgongåva

Det är även hans förtjänst att galanta damer inte riskerar bli blöta regniga dagar när de går mellan Sjöflygeln och slottet. *Thorsten* lät nämligen bygga en underjordisk gång. Vid ingången finns en exklusiv vinkällare full med fina viner. Bredvid ligger ett mysigt samlingsrum. Lite längre bort en liten »söt« fängelsehåla. Undras vem som blev instängd där?

Kreuger levde livets glada dagar tills han dömdes för bokföringsbrott. Hans stolta hem såldes på auktion till vännen *Wenner-Gren*

som gav det till sin fru i morgongåva med det lyckliga glädjeutropet:

– Häringe is yours, baby!

Mycket av inredningen härrör från parets tid. Rustningar, vapen, jakttroféer, antik silver, gobelänger och gotisk mörk ekpanel från ett skotskt kloster (med panelen följde en spökande munk!). En rolig detalj är en målad bärd med motiv från den bröllopsresa till Indien som aldrig blev av på grund av oroligheter. En annan finns i *Marguerites* garderob med dåtidens kändisar och makarnas vänner avporträtterade.

I slottsparken står nakna statyer med åldrandets gröna lav som ger konturer åt skapelserna och kysser varandra sensuellt. I en damm simmar ett par änder rofyllt omkring. Vid en mur växer »halva« äppel-, fikon-, päron- och plommonträd. På behörigt avstånd står ett par rådjur betandes och tittar upp med stora runda ögon.

Wenner-Grens älskade djur. Hela 38 hundar(!) och två tama rådjur har sina gravar i parken. På en kulle ligger *Axel*, *Marguerite* och hennes syster begravda. Även nuvarande slottsägare *Jenny Ljungberg* gillar hundar. Således finns två hundrum som välkomnar fyrfota gäster till den glamourösa slottsvärlden.

Kort sagt: det krävs många besök för att upptäcka allt spännande på Häringe.//

FAKTA/HÄRINGE SLOTT:

Byggnadsår: 1657
Avstånd till Stockholm: 35 km
Konferensmöjligheter: 120 bio/80 skolsittning
Logi: 76 rum/125 bäddar
Bröllop per år: 47 st.
Antal kristallkronor: 16 st.
Hemsida: www.haringeslott.se
Telefon: 08-504 204 40

Damer fick gå i en underjordisk gång när det var slaskigt ute.

Greta Garbos ovala rum finns kvar.

Här finns landets äldsta bowlinghall.

Senaste nytt och oviktigt vetande

FOTO: ROINE KARLSSON

Julgudstjänst i ett stall

Tidigt på julaftonsmorgon firas Jesu födelse med gudstjänst och psalmsång i Kungsgårdens stall på Rådmansö i norra skärgården. Vad passar bättre med tanke på att Jesus föddes i ett stall? Prästen Anders Skagerström håller i en stämningsfull predikan mitt bland gnäggande hästar. Barnen klappar djuren till toner av skönklingande trubadur, doft av hö och i skenet av levande ljus. En populär tradition som rådmansöborna inte vill missa.

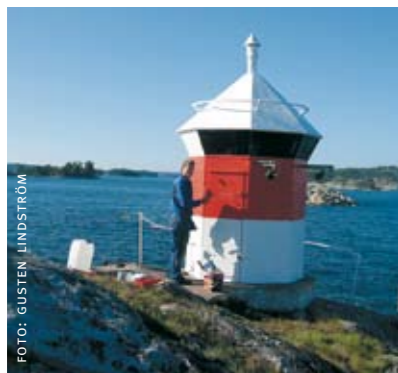

FOTO: GUSTEN LINDSTRÖM

Östra Stendörren lyser igen

Tack vare varvet Lindströms Båtvarv lyser sedan den 8 september fyren östra Stendörren och gör farvattnen förbi Dalarö säkrare. Fyren släcktes för sex år sedan efter 119 år i drift. Ifjol kläckte varvsägaren Mats Lindström idén att tända den igen och kontakter togs med Sjöfartsverket. Efter förhandlingar har nu hans varv övertagit drift och skötsel. Den rödvita åttkantiga lilla fyren inte bara lyser numer, den är också nymålade och fin. Äger den gör dock fortfarande Sjöfartsverket.

Filmsläpp:

Gösta Skärkarlen

En dokumentärfilm om Gösta Söderman på Söderöra i norra Roslagen har nyligen släppts till försäljning. Gösta är känd som ”den siste skärkarlen”. Han lever som skärgårdsbor gjorde förr. På självhushåll, fiske, jakt och av vad naturen ger. I filmen får vi följa hur han lever i symbios med skärgården och dess årstider.

Gösta som är 60+ utstrålar busig ungdomlighet och lycklig förnöjsamhet. Han skrattar ofta och kan konsten att njuta av stunden. Fjärran utbrändhet och stress. En vardag där han plockar havtorn, snidar sjöfåglar och flår rådjur. För produktionen står Nils och Birgitta Rasmuson på Blidö. Filmen kostar 200 kronor. Ring 0176-827 00 för beställning. Mer information på www.blidobildoton.se.

»lever i symbios med skärgården och dess årstider«

Svensk kust

Tillsammans med många av landets främsta naturfotografer har Tommy Hammarström skrivit boken Svensk Kust som handlar om Sveriges mest unika natur – kusten. Inget annat land i Europa har en lika lång och varierande kust. Här bor mer än två tredjedelar av Sveriges befolkning och övriga längtar hit. Med den här boken i sin hand kan man ta sig från Svinesundsbron till Haparanda en sträcka på sjutusen kilometer och med omkring 70 000 öar. Kusten är indelad i sex kapitel med stora vackra sommarbilder. Öland och Gotland har fått ett eget avsnitt. Sista delen i boken handlar om vinterkust. Att läsa texterna är en fröjd. Boken utkommer även i engelsk utgåva. Det här är ett riktigt praktverk om vår vackra kust och en mycket bra presentbok till en skärgårdsälskare. / ROINE KARLSSON
TEXT: Tommy Hammarström
FOTO: Lars Bygdemark, Tore Hagman, Claes Grundsten m fl
FÖRLAG: Bokförlaget Max Ström
SIDANTAL: 304 **CIRKAPRIS:** 540 kr
ISBN: 978-917126-0864

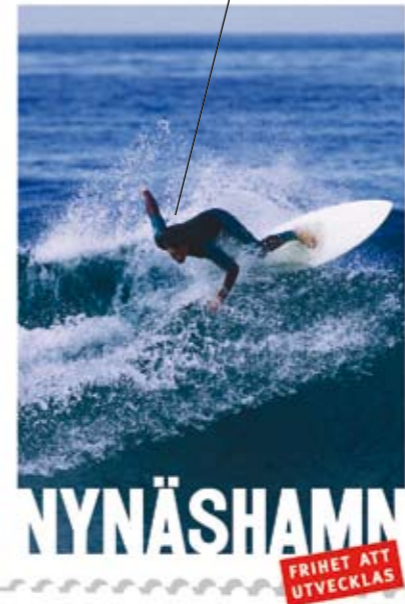
Konst på brevlådor

»Gatans Galleri är en bok som speglar människors behov av att uttrycka sig. Kultur i det lilla formatet« som författaren Kim von Platen uttrycker det. Boken är en katalog till hela Norra Roslagens målade brevlådor. En gigantisk utställning som är öppen dygnet runt hela året. I boken finns fotografier av 560 brevlådor indelade i fjorton motivområden. Varje kapitel har en inledning som berättar lite om kommunen. Man får bland annat reda på att det finns 5 400 fritidshus i Östhammars kommun och att till Norrskedikas bakluckeloppis vallfärdar folk från Stockholm, Uppsala och Gävle. Mina favoritmotiv hittar jag under rubriken »Fyrar och utsikter mot blått hav«. Texterna till varje låda är underhållande och roliga att läsa. Tänk att det bara i det här området finns 42 arter djur avbildade på lådorna. Ett tecken på att man lever nära naturen? Boken har ett litet format och kostar därför bara en hundralapp. Jag hade nog betalat några hundralappar till för att studera bilderna i större format. Bakom utgivningen ligger det ideella samfundet Brevlådans Vänner som består av författaren, Östhammars kommun, Posten och Östhammars Nyheter. Det här är ett bra, vågat och annorlunda initiativ att marknadsföra regionen. I en tid då det blir färre och färre brev i lådan och fler och fler i datorn. / ROINE KARLSSON

Välkommen till Nynäshamn!

Det sägs att Nynäshamn har landets bästa vågsurfing!

Adrenalinfullt eller avkoppling i Stockholms södra skärgård
 Nynäshamns Turistbyrå
 08-520 737 00 www.visitnynashamn.se

En timmer söder om Stockholm väntar ett förstklassigt boende, spa och gastronomi i en unik, ostörd skärgårdsmiljö. Weekendpaketet Lilla Vinterkuren omfattar en övernattningsdelat dubbelrum, trerätters middag, frukost och en 25 minuters spa-behandling. Pris 1895 kr per person. Läs mer om våra weekendpaket på www.nynashavsbad.com. Välkommen!

NYNÄS HAVSBAD

Strandgårdsvägen 9, Nynäshamn. Telefon 08-520 604 00.

Skärgårds
hotellet
 NYNÄSHAMN

Kaptensgatan 2
 149 31 Nynäshamn
 Tel: 08-520 111 20
www.skargardshotellet.com

Restaurang
Kroken Fiskehamnen Nynäshamn 5-22/12

JULBORD på KROKEN

Traditionellt med våra egna delikatesser från Kroken & Rökeriet
 465,- 20,-/år för barn 1-12 år

Julbordscatering

info@restaurangkroken.se www.restaurangkroken.se
 För bordsbeställning tel. 08-520 155 20 Välkomna!

Samlingsannonser för Nynäshamn

Fångad av en stormvind

Oj som det har blåst i skärgården i år! Men varför?
– Alla ställer den frågan till mig, säger meteorologen Lage Larsson.
Vädret har blivit mer extremt. Det är mera drag i lågtrycken.
Rena villervallan bland vädrets makter.

TEXT: GUNNAR OURLANDER FOTO: JEPPE WIKSTRÖM

→ **ALLA TALAR OM VÄDRET.** Optimisten gläds åt dagens solsken medan pessimisten säger att det må vara, men i morgon blir det nog regn och rusk, en våt, isande, vindpinad blöta som tar tag runt själen med döda händer.

– Många tar ut sin frustration på vädret, säger Lage. Vi svenskar lever så otroligt med årstiderna. Det är vår tjusning.

Han menar att även de som inte är rena utemänniskor följer med vädret och lever i det.

Det känns lugnande att prata med Lage. Han berättar hur man på sextioalet trodde att meteorologerna snart skulle vara överspelade. Beräkningarna började då utföras av datorer.

Det blev tvärtom.

Idag är tv:s och radions meteorologer nationella frontfigurer, tröstare som stiger

fram med sin saklighet i en osäker värld där alla försöker lura oss att köpa allt möjligt från varor till åsikter.

Det är ju också därför man blir så arg på Lage och hans kolleger om prognoserna inte stämmer. Vem blir inte besviken när en fadersgestalt visar sig ha fel?

– Vi gjorde dåliga prognoser i våras, säger han.

Och berättar varför. På våren är det kraftiga åskväder, tornados, över Sydstaterna i USA. Då frigörs så otroligt mycket energi att meteorologernas modeller inte klarar att fånga upp dem. Dessa oväder påverkar de lågtryck som bildas utanför New Foundland och det är lågtrycksbildningen där som styr vårt väder.

Men i höstas då? undrar jag. Inte så kul att ligga ute vid Stora Nassa i ösregn och kuling när ni lovade solsken.

– Då gjorde vi också dåliga prognoser.

Under hösten är det tropiska cykloner över Mexikanska golfen med enorma energimängder. De påverkar också lågtrycksbildningen utanför New Foundland.

– Vi är inne i resultaten av den globala temperaturökningen.

Är det alltså därför det har blåst så vansinnigt under senaste halvåret?

– Folk känner inte riktigt igen sig, säger Lage.

Men statistiken är inte entydig. Lite mer blåst kanske. Men statistik är inte samma sak som upplevelsen av vädret.

– Jag är ju så mycket ute i skärgården, säger han. Och jag har precis samma uppfattning. Det blåser mer på somrarna. Syd och sydvästen är inte längre förhärskande.

Ett nytt vädermönster?

– Ja, lågtrycken har blivit aktivare. Det är

mer drag i dem. Och när ett högtryck kommer så är det maffigare. Vid torrperioder blir det torrare och vid ostadigt regnar det mer.

Inte så ofta man får uppleva det »gamla« sommarvädret med tre-fyra sekundmeter och 20–22 grader. Vädret har blivit mer extremt.

Prognosmakarna brottas med vädergudarna men, för att vara rättvis, så är prognoserna under »normala« förhållanden bättre än förr.

– Det femte dygnet i en femdygnsprognos motsvarar det tredje dygnet i en tredygnsprediktion för tjugo år sen när det gäller att pricka rätt, säger Lage. Överlag gör vi faktiskt bättre prognoser idag.

Han har ett närmast brinnande intresse för Stockholms skärgård, för segling och för meteorologi. Han är uppfödd utanför Kristinehamn där pappa var fiskare.

– Skärgården i Vänern liknar Stockholm skärgård, säger han. Vi bodde på en ö därute. När jag berättar för mina barnbarn att jag hade en egen eka som jag rodde till skolan med så tror dom inte riktigt på mig. Det är ju stenåldern.

På sextioalet blev han flygare inom försvaret men sadlade 1970 om till meteorolog och jobbade vid F11, spaningsflottiljen i Nyköping. Då fanns det tjugo flottiljer och tre, fyra meteorologer vid varje förband. Sedan knöts han till helikopterdivisionen i Berga – vem minns inte Lages röst med väderprognosen i lokalradion – och därefter blev det Sveriges television där han jobbar med prognoser, ritar kartor och fungerar som mentor.

– Det har växt enormt, berättar han. För ett tiotal år sen var det John Pohlman, Per Holmgren och jag. Nu är det åtta hel-

tidstjänster samt sex, sju meteorologer som jobbar halvtid.

Parallellt med jobbet på tv har han havskappseglat och hjälpt till med prognoser för Americas cup, Volvo ocean race och Gotland runt.

Och till det kommer boken! Den heter *Skärgårdsväder*, kom för fyra år sen och blev, inte minst tack vare *Jeppes* bilder, något av en sensation. Hemligheten bakom boken är de erfarenheter Lage gjorde som fiskarpojke. Han lyssnade till pappa och de andra och mindes alla folkliga uttryck som att sjön ska ryka tre gånger innan isen lägger sig och talesätt om Lovisan, järnnätter och sommar- och vinterkuling.

– Jag vet ju att många av naturmänniskornas gamla uttryck kan förklaras naturvetenskapligt, säger han. Jag tittade på *Jeppes* fantastiska bilder och bestämde mig för att

Norrskén i Söderarms skärgård.

Vinterstorm vid Björkö nära Arholma.

»Jag vet ju att många av naturmänniskornas gamla uttryck kan förklaras naturvetenskapligt.«

skriva en bok utan en enda kurva. Men med väderkänsla.

Vi sitter på ett litet fik och pratar. Folk vid borden intill vänder sig om. De känner igen väderrösten från helikopterdivisionen.

Biologiskt väder

Han berättar om ett nytt intresse, något som kallas biologiskt väder. Folk är otroligt intresserade och vill veta mer när de får ont i huvudet eller knät på grund av åska och regn.

Det började med en bok som kom ut i Australien och som Lage hjälpte till att översätta och lansera i Sverige, Hur vädret påverkar din hälsa av *Manfred Kaiser* (Forum). Sen läste han allt han kom över i ämnet. I Tyskland, England och USA är det här stort och på BBC:s hemsida gör man dagligen prognoser om hur folk påverkas av vädret.

Alla är inte väderberoende. Äldre är det ofta mer än yngre. Det beror på, förklarar Lage, att man blir känsligare och kan ha fått en del skador och skavanker under ett långt liv. Eller så har man anlag för migrän.

Och hur påverkas vi av vädret?

En typ av påverkan kan handla om infraljud. I tung industri och i vattenkraftverk märkte man att folk blev dåliga av lågfrekvent ljud, så lågfrekvent att man inte hör men som kroppen uppfattar och påverkas av.

Det kan ta sig märkliga uttryck. Man tittar ut genom fönstret och det är sol och vackert väder. Men just då har det uppstått ett lågtryck över norra England med kraftiga vindar. När luften sätts i rörelse bildas det lågfrekventa ljudet och det tar bara en eller ett par timmar att nå oss i Sverige.

Det kan kännas i hela kroppen om man är väderberoende.

En annan sida av biologiskt väder är jonisering i luften. I extremt varm luft och med kraftiga vindar bildas mycket positiva joner. Neurologer anser sig kunna visa att en stor mängd positiva joner stör hjärnfunktionen.

Man mår dåligt.

Omvänt ger negativa joner ett visst välbefinnande. De bildas en fuktig dag vid vatten, en fors eller ute i skogen eller i en park

Lovisan inleds med klarblå himmel. Gilllöga.

Lovisastormens fräsande molnrulle. Gilllöga.

med grönska och blad och klorofyll. Det är kurortens idé. Man byggde anläggningar i områden där en viss vädertyp fick människor att må bra.

Lage Larsson o Jeppe Wikström

Och hur blir vädret i vinter? Enklast är väl att kolla hur mycket rönnbär det blir?

– Det där är fel, säger Lage med eftertryck. En norsk undersökning visar att höstar med mycket rönnbär snarare gav lite mildare vintrar.

Man ska inte tro på kloka gummor och gubbar. Det är faktiskt omöjligt för meteorologen att förutspå hur vintern blir. Vi

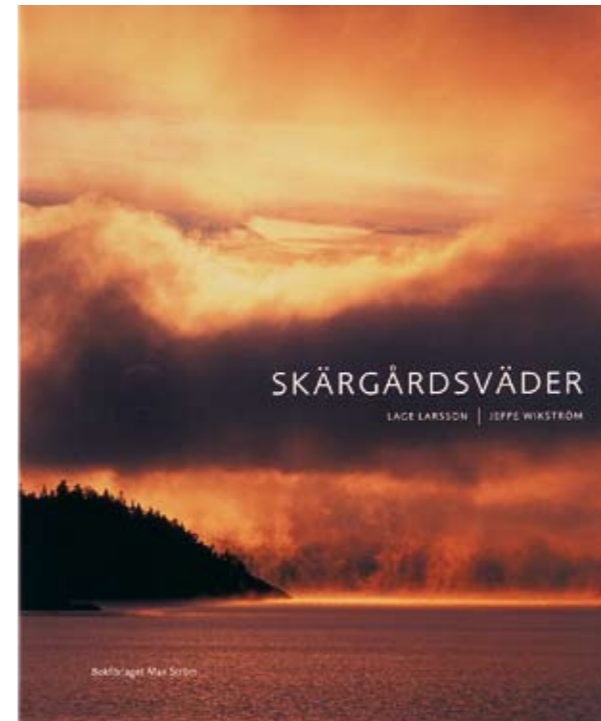
har en långsiktig klimatförändring men den förändringen är inte linjär. Istället kommer förändringarna som ryck. I trösklar. Det betyder att det kan smälla till och bli en riktig isvinter.

Men det troligaste är förstas att vi inte får nån riktig isvinter i år. Om fyrtio år har nog båtlivet förändrats radikalt. Då är det fast liggande isar bara norr om norra Kvarken, i norra Bottenviken och i norrlands skärgårdar.

– Framtidens barnbarn kommer nog inte att tro dagens fyrtioåringar när de berättar om hur det blev snökaos den där gången för länge sen år 2007.//

När Lovisan knäcker sommaren

Lage Larsson har varit prognosmakare i tjugofem år för vädret i Stockholms skärgård. Här några iakttagelser:

TROPISK NATT: Vi kan få ett par tropiska nätter vart fjärde eller femte år. 2002 var det rekord. Då var det den varmaste natten på 350 år.

HÄGRINGAR: Ganska vanliga i skärgården. Gunnils öra är väl den mest kända. I somras var det en kvinna som såg den hemlighetsfulla ön från Svenska Högarna. Vad hon i själva verket såg var en

reflex av Dagö eller Ösel. Hägringen beror på en så jämn temperatur i luften och en så stabil gräns mellan luftens skikt att den kan jämföras med en fiberkabel.

LOVISAN: Stormen brukar komma 24,8 varje år. Det är åttio procenters chans att det slår in. Man ser molnrullen. Vinden är vanligen nordvästlig.

INDIANSOMMAR: När Lovisan inte knäcker sommaren utan man kan bada i september. Men ligger Lovisan kvar tre-fyra dygn med nordväst så trycks det varma ytvattnet ut i havet. Det blir kallt i skärgården, men varmt vatten ute till havs med kornblixtar.

OKTOBER: Den torraste månaden i skärgården. Fast förstas med enstaka regnväder. När löven faller sveper vinden betydligt kraftigare över öarna.

NORRSKEN: Vi har lika mycket norrsken i Stockholm som i Luleå. I skärgården kan man i regel se norrsken en gång i veckan. I Norrbotten rinner norrskenets färger åt norr, men här är det som att stå i en ostkupa. Ljuset rinner liksom åt alla håll.

BRITTSOMMAR: Förekommer två av tre år. Det börjar oftast med en tropisk cyklon utanför Västafrika, vanligen första veckan i oktober. Cyklonen kräver minst 27 grader i vattnet för att uppstå. Den far mot Amerikas östkust och tunnas ut, vänder norrut och lyfter liksom in medelhavsvärmen över oss ett par dar.

SNÖ: I norra skärgården faller vanligen snön före löven. Vi har en klimatzon med en skarp skiljelinje från Sandhamn in mot Vaxholm. I norra Roslagen kan det vara en halvmeter snö och söder om linjen snöfritt.

ISVINTER: Om hela Ålands hav fryser så rullar sibiriska vindar in. Då får vi ett arktiskt klimat. Vart fjärde eller femte år blir det isvinter och vart tolfte år extrem isvinter. Vintrarna 1986-87 var faktiskt kallare än någon av krigsvintrarna. På åttiotalet frös hela Östersjön, Skagerack och Kattegatt.

VINTERKULING: Man säger att vinterns kuling är värre än sommarens. Varför? Jo, på sommaren får vi ganska små vågor, uppåt en meter, med tio sekundmeters vind (meteorologerna mäter vinden på tio meters höjd), för vinden lyckas inte ta sig ner mot ytan. Men på vintern jobbar sig vinden ner till ytan och samma vind kan då ge upp till två meter höga vågor eller ännu mer.

NÅR ISEN LÄGGER SIG: Det ska ryka tre gånger innan vattnet fryser. Det är ett gammal talesätt och det stämmer klockrent. Vattnet på ytan är fyra grader. Det sjunker och varmt vatten rullar upp. När detta har skett tre gånger så pangl fryser hela fjärden för då har temperaturen stabiliserats. Den 15:e januari fryser skärgården normalt.

SKÄRGÅRDSVÄDER

FÖRFATTARE: Lage Larsson, Jonas Ekblad

FOTO: Jeppe Wikström

FÖRLAG: Max Ströms Förlag

ISBN: 91-89204-48-4

CA PRIS: 219 kr **SIDANTAL:** 208

»Hemligheten bakom boken är de erfarenheter Lage gjorde som fiskarpojke. Han lyssnade till pappa och de andra och mindes alla folkliga uttryck som att sjön ska ryka tre gånger innan isen lägger sig och talesätt om Lovisan, järnnätter och sommar- och vinterkuling.«

Kulörta lampor, senapssill och tzatziki

Tröttnat på julbord som ser likadant ut varje år? På Zorbas i Älmsta serveras svensk julmat med grekiska influenser. Hela 115 rätter. Och hysteriskt mycket juldekorationer. TEXT: JOSEFIN EKBERG FOTO: ROINE KARLSSON

INKOKT FISK:

Koka upp vatten med lagerblad, kryddpeppar, vitpeppar, lök, purjolök, ättika, socker och salt. Läggs ner 3-4 kilo lax (brukar vara karp i Grekland) och låt koka i en timme. Serveras med fiskbechamelsås och potatis. Garnera fisken (kall) med ägg och kaviar.

→ **DET ÄR INGEN KONST** att hitta den grekiska restaurangen Zorbas by the way i Älmsta vid Vaddö kanal. Däremot är det svårt att hålla sig kvar på vägen när 15 000 färgglada lampor blinkar emot en i vansinnigt komiskt julpynt. Tomtar, slädar, julgranar, snögubbar och tåg som lyser så starkt att det knappt går att se krogen bakom. För den som inte börjar skratta lyser de i alla fall upp tillvaron i vintermörkret. En form av ljusterapi.

– Grannarna ringde och tackade för att jag har ljus på huset. Det gjorde att de mädde bättre sa de, berättar krögaren *Jimmy Ourgantzidis*.

Men belysningen tycks vara en trafikfara också. Han berättar om en incident när någon som skulle ta ett fotografi av ljusspektaklet krockade med en annan bil. Hur som helst vann Zorbas en tävling i P4 Radio Stockholm där lyssnarna skickat in 200 foton på fantasifulle julbelysningar.

– Vi var i Grekland då. De (radiopersonalen, red anm) ringde dit och gratulerade, berättar Jimmy stolt.

I år blir det ännu mer julbelysning lovar Jimmy. Det är redan beställt från Kina. Den 30 november tänds lamporna och släcks inte för-

rän mitten av januari. Då krävs tre-fyra man och en lyftkran för det mödosamma jobbet att ta ner allt. Arbetet pågår i två veckor.

– Jag älskar julen i Sverige. Inte i Grekland. Jag vet inte varför. Jag blir som ett litet barn. Jag blir en annan människa på julen, myser Jimmy.

Garnerar med blommor

Våren 2006 öppnades krogen. Någon grekisk restaurang fanns inte i kommunen då. Intresset var stort. Och ryktet gick. Det var så fin inredning att till och med dasset hade förgyllda kranar, färskas blommor, marmor och kristallkrona. Även maten dekorerades med konstnärlig omsorg. Snyggt upplagd med ätbara blommor på tjusigt porslin.

– När jag vaknar på morgonen är det första jag tänker på hur jag ska göra det fint för gästerna, säger Jimmy.

Sommartid liknar restaurangen mer en blomsterhandel med lika mycket blommor som kulörta lampor på vintern. Ett jättelik giraff drar blickarna till den lekpark krogen har byggt för de yngsta gästerna. Alla ska känna sig välkomna.

I år serveras julbord för första gången. Inte särskilt förvånande slår man på stort. Det blir

cirka 100 svenska rätter och 15 grekiska. Jimmys fru *Christina Patsiou* ansvarar för den grekiska julmaten och kökschef *Stefan Leventis* för den svenska. Den största skillnaden mellan grekiskt och svenskt är att i Grekland bjuds på främst varma rätter och inte lika överdådigt dignande julbord som i Sverige. Och istället för skinka serveras kalkon. Men på denna grekiska krog finns alla traditionella svenska rätter inklusive de grekiska.

Julen är som bekant de pyntgalnas högtid och på denna restaurang lär man inte spara på krutet. Det blir tomtar, julmusik och mycket mat. Nya spännande smakupplevelser med doft av Grekland, till toner av bouzoki och omgiven av nakna statyer. Alla som älskar oliver, fetaost och tzatziki kan drömma sig bort till någon grekisk ö en kylig vinterdag på krogen bakom alla blinkande lampor vid bron i Älmsta längs vägen mot Grisslehamn.//

Smakprov från Zorbas julbord

LAMMSTEK: Gnid in steken med salt, timjan, koriander, senapsfrö, röd paprikapulver, rosmarin och pepparmix. Glacera med syltlök och socker. Sätt in i ugnen på 175-180 grader. En stek på 2 1/2 kilo tar cirka en halvtimme att bli färdig. Servera lammet med madeirasås och hasselbackspotatis eller potatisgratäng.

Jimmy Ourgantzidis,
Christina Patsiou,
Stefan Leventis.

»Nya spännande smakupplevelser med doft av Grekland, till toner av bouzoki och omgiven av nakna statyer.«

GREKISK JULFRUKTKAKA:

Lägg frukten i cognac eller whiskey i 24 timmar.
1/2 kopp korinter, 1 kopp svarta russin, 1/2 kopp vita russin, 1/2 kopp körsbär, 3 matskedar cherrylikör, 1/2 kopp hackad papaya, 1/2 kopp ananas. Blanda 3/4 kopp smör och 1 kopp brunt socker och lägg i två ägg, ett i taget. Blanda 1 3/4 kopp vetemjöl, 2 matskedar bakpulver, 2 teskedar ingefära, 2 teskedar kanel, 2 teskedar pepparkakskrydda. Blanda smörblandningen med mjölblandningen långsamt i tre omgångar. Tillsätt 1 matsked sirap, 1 matsked mjölk, 5 matskedar apelsinskal och en kopp valnötter. Lägg smeten i en form med smörpapper. Ställ in formen i vattenbad i ugnen på 150 grader. Kakan ångbadas i 2 1/2-3 timmar. Glacera kakan med apelsinmarmelad och dekorera med bär och frukt.

Julbord i Skärgården

Sundsveden
Sundsvedens Kvarken
0173-702 42
www.sundsvedenturist.se

www.nasslingen.se
Nässlingen
08-542 47 210
www.nasslingen.se

FJÄDERHOLMARNAS KROG
Fjäderholmarnas krog
08-718 33 55
www.fjaderholmarnaskrog.se

TROSA SJÖKROG
Trosa Sjörog
0156-310 10
www.trosasjokrog.se

s/s Norrtelje
s/s Norrtelje
0176-191 40
www.ssnorrtelje.se

Sjöbloms ÖjaBod
Öjaboden
08-520 341 11
www.landsort.nu

siggesta gård
Siggesta Gård
08-574 407 50
www.siggestagard.se

ECKERÖ LINJEN
Eckerölinjen
0175-258 00
www.eckerolinjen.se

FEJAN
Fejans Skärgårdskrog & Konferens
Fejans Skärgårdskrog
0176-430 42, www.fejan.se

FÅGELBROHUS
Fågelbrohus
08-571 419 19
www.fagelbrohus.se

Lyckhem
Skärgårdspensionat
0176-940 27
www.lyckhem.nu

Trosa Stadshotell & Spa
Trosa Stadshotell
0156-170 70
www.trosastadshotell.se

PENSIONAT GRANPARKEN
Granparken
0176-103 34
www.pensionatgranparken.se

Restaurang Kroken
Restaurang Kroken
08-520 155 20
www.restaurangkroken.se

Ludvigsbergs Herrgård
Ludvigsbergs Herrgård
08-500 454 10
www.ludvigsberg.se

DJURÖNÄSET
FÖRTROLLANDE MOTEN
Djurönäset
08-571 490 00,
www.djuronaset.com

BOMANS
HOTELL I TROSA
Bomans Hotell
0156-525 00
www.bomans.se

Forsmarks Wårdshus
Forsmarks Wårdshus
0173-501 00
www.forsmarkswardshus.se

SMÅDALARÖ GÅRD
Smådalarö Gård
08-571 419 19
www.smadalarogard.se

SANDHAMNS VÄRDSHUS
Sandhamns Vårdshus
08-571 530 51
www.sandhamns-wardshus.se

ZORBAS
BY THE WAY
Zorbass
0176-521 88
www.zorbass.se

Restaurant J
Restaurant J
08-601 30 25
www.restaurantj.com

NYNÄS HAVSBAD
Nynäs Havsbad
08-520 604 00
www.nynashavsbad.com

Fyren i Trosa
Fyren i Trosa
0156-122 00
www.fyrenitrosa.se

Dalarö Hotel Bellevue
Dalarö Hotel Bellevue
08-501 504 10
www.dalarohotel.com

GRINDA VÄRDSHUS
Grinda Wårdshus
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

Örngott Över isen
i skydd av mörkret
har jag smugit mig hit ut. Till ett ensligt skär. Någon-
stans i Roslagen. Genom den lilla gluggen i gömslet
kan jag kika ut över isen ... TEXT O. FOTO: ROINE KARLSSON

»De är nu så nära att jag kan höra fras av vingarna när de landar trettio meter bort.«

→ ...där ser jag skymten av några stela frostbitna nakna kroppar i mörkret. Det är inte jag som har släpat dit de tunga grisarna. Utan det är resultatet av över trettio års ideellt arbete för att rädda havsörnen. Jag har bara kommit till dukat bord. Redan i det första svaga morgonljuset börjar kråkor och korpar låta sig väl smaka. Det är ett gott tecken när de väl har börjat äta. Först då brukar örnarna våga sig fram. Spänningen stiger ytterligare när jag ser första örnen landa några hundra meter bort.

Nu måste jag sitta absolut stilla. Minsta rörelse från min kikare med åtta gånger förstoring registreras av det skarpa örnögat. Fågeln har nio gånger bättre syn än jag. Jag kan se i min kikare att det är en stor och ljusbrun fågel med gul näbb. Den är inte så nära att jag ser det gula ögat än men det räcker för att jag skall förstå att det är en gammal hona (honorna är större än hanarna hos rovfåg-larna). Nu börjar en märklig förflyttning. Den ensamma örnen lyfter och landar lite

närmare. Helt plötsligt är de två. Så upprepas detta och då är de helt plötsligt fem. Var kom de ifrån? Nu är pulsen så hög att den slår i taket på gömslet! De är nu så nära att jag kan höra fras av vingarna när de landar trettio meter bort. Trots blåsten.

Utan kikare kan jag se att honan har sällskap med fyra ungfåglar. De har mörka dräkter, näbbar och bruna ögon. Sista biten fram till matbordet ser örnen för lustig ut då den smyg-går spretande med klorna i isen. Den ser ut som en stor höna. Nu får ingenting hända som skrämmer bort fåglarna. Jag måste ha fåglarna riktigt nära. Det är det som är syftet med mitt besök. Nu skiljer bara en plyfaskiva mig från en av de skygga örnarna som landar på taket. Jag kan sätta handen under de väldiga klorna. Trots kylan tycker jag att jag känner värmen från örnen. Nu skiljer bara tio millimeter oss åt. Samtidigt håller en kråka med dåligt bordskick på att dra en örn i stjärten.

Jag sitter inte här bara för att komma nära

örnarna och få fina naturupplevelser. Mitt uppdrag är att läsa av ringar. De flesta örnar bär i dag en färgad och numrerad ring runt vardera benet. Ringarna talar om var och när fågeln är född. Genom att läsa av dem kan man följa örnarnas rörelser och utveckling (över sjutusen kontroller har gjorts hittills i Sverige). Det är inget lätt arbete eftersom fåglarna rör sig hela tiden. Vilket jag inte kan göra. Jag har provat en speciell teknik. Att ta många bilder av ringarna. Det behövs för att se hela numret eftersom ringarna är runda. Hemma i värmen vid datorn är det ett spännande arbete att lägga pussel med bilderna. Och få reda på var en örn är född.

Alla dagar i gömslet har inte varit så här givande. Jag kan ha suttit här och frusit häcken av mig utan att se skymten av en örn. Kanske var de mätta den dagen? En annan dag börjar med att örnarna leker med ett revben på den blanka isen. Helt plötsligt kommer en isjakt farande och örnarna försvinner lika fort. Jag får börja om nästa

morgon. Tidigt på våren har det ibland blivit så varmt att isen smält runt skäret och jag har varit tvungen att simma ut till fast is för att komma iland. Men när örnarna väl är skinksugna är det värt allt besvär. Det är så stort att få sitta så här till bords. Öga mot öga med skärgårdens konung och få glädjas åt örnarnas återkomst.

Nya hot på himlen

Att se havsörn då man vistas i skärgården tar man nästan som en självklarhet idag. Men för bara trettio år sedan var arten nära att utrotas. Därför startade Svenska Naturskyddsföreningen 1976 projekt Havsoörn, Sveriges första faunaprojekt, med *Björn Helander* som ansvarig eldsjäl. Varje vinter sedan 1971 har ideella krafter och Skärgårdsstiftelsens personal släpat och slitit i tö och snö över långa fjärdar med stela och tunga griskroppar för att rädda örnarna. Vid ostkusten har det blivit drygt hundra ton varje år. Det är som en spott i havet. Enligt Scan trycker vi i oss 7 000 ton julsinka varje år.

Jag kan inte låta bli att tänka på julbord när jag sitter här. Tack vare skinka och allt örngott har man lyckats få stammen i balans. Eftersom den första vintern innebär en svår tid för ungfågarna har utfodringen bidragit till artens överlevnad. Ungarna är för orutinerade för att jaga själva och behöver giftfri föda. Örnen som står högst upp på näringskedjan drabbas först av miljögifter. Havsoörnen var den art som signalerade om miljögifterna i Östersjön på 60-talet. Äggskalen var så sköra att honorna låg sönder äggen. Efter förbudet mot DDT och PCB dröjde det tio år innan fortplantningen återhämtade sig hos örnarna.

Örnhonan lägger sina ägg redan i slutet av februari eller början av mars. Paren är då mycket känsliga för störning. Vid den tiden kan skridskoåkande grupper som uppehåller sig för länge på samma plats spolia häckningen. Den stadiga ökningen vi märkt sedan 80-talet av antalet havsoörnspar i Stockholms skärgård visar nu en tendens att plana ut. Mellan Arholma och Landsort med både skärgård och fastland fanns ett femtiotal revir

år 2006 där drygt trettio örnpar lyckades med häckningen, enligt Skärgårdsstiftelsens senaste rapport Levande skärgårdsnatur.

Med ny teknik och nya kemiska preparat är inte hotet mot våra örnar över. Från oväntat håll kommer nu ett nytt hot. Vindkraftsparker mitt i örnarnas revir. Ett annat problem har varit att få tag på tillräckligt med foder som får användas till åtlarna (utfodringplatserna). Det måste vara besiktigt av veterinär sedan vi gått med EU. Nu hoppas man på hjälp från närmare håll genom nya lokala slakterier som en lösning och slipper därmed även långa transporter.

Med hänsyn till örnen avslöjar jag inte var jag gömmer mig. När jag vandrar tillbaka över isen i mörkret kan jag inte låta bli att skänka en tacksamhetens tanke till alla de som i över trettio år slitit med döda griskroppar för att rädda havsoörnen. Utan deras outtröttliga arbete hade vi nog inte hade haft några örnar att njuta av idag. Vad vore skärgården utan dess främsta symbol havsoörnen?

»Trots kylan tycker jag att jag känner värmen från örnen. Nu skiljer bara tio millimeter oss åt. Samtidigt håller en kråka med dåligt bordskick på att dra en örn i stjärten.«

Norrtälje – Rosla gens huvudstad!

Hyr bostad eller lokal hos Roslagsbostäder

Hos oss kan du hyra lägenheter i Norrtälje, Hallstavik, Rimbo samt ytterligare tre orter. Lägenheterna finns i ett stort varierat utbud. Vi har också lokaler på flera orter.

Vill du veta mer?
Ring 0176-20 75 00

Roslagsbostäder

Lommarvägen 1, box 56
761 21 Norrtälje
www.roslagsbostader.se
info@roslagsbostader.se

PENSIONAT GRANPARKEN

Julbord

Från den 30/11 till den 22/12 dukar vi fram vårt klassiska julbord.

395:-/p.p

Barn upp till 13 år reducerat pris.
Varmt välkomna önskar *Éva & Hans* med personal!
Endast bordsreservation.

Tel 0176-103 54 * Fax 0176-125 02 * www.pensionatgranparken.se

Jag älskar dig!
... eller annan valfri text på din vigselring från Tartara

PORATHS GULD
ETABLERAD 1891 TULLPORTSGATAN 1, 0176-101 62 Anteo

Välkomna till restaurang
NORRTELJEBÅTEN
i hamnen!

0176-191 40
www.ssnorrtelje.se

s/s Norrtelje

GULDSMEDERNA 25 år i Norrtälje

Sjömärken
Guldcollier med Tahitipärlor
DESIGN SÖREN CARLANDER

Posthusgatan 6 Norrtälje
tel 0176-156 56
www.guldsmederna.se

Hos oss hittar du glas, porslin, textil, presenter, möbler m m i en inspirerande miljö

Öppettider
Fredag 10–18, Lördag 11–16, Söndag 11–16
Fr o m 1:a advent julöppet varje dag
se vidare vår hemsida
www.linneladan.se

Linneladan i Penningby

Roslagens Sparbank

Välkommen till din bank i Roslagen!

Vi har kontor i Norrtälje (centrum och Grind), Rimbo, Hallstavik och i Älmsta. Våra räntor och villkor överträffar de flesta storbankers. Välkommen in och ta del av våra erbjudanden!

- Telefonbanken 0176-770 00
- roslagenssparbank.se

Miljöcertifierad enligt ISO 14001

Marknad med julstämning på Landsort

Inför jul är skärgården full av marknader med hemkockt saft, nybakta lussekatter och vävda dukar. Att åka till Öjas julmarknad på Landsort är en helhetsupplevelse.

TEXT: JOSEFIN EKBERG FOTO: ROINE KARLSSON

Välkomnande ismarschaller med nypon.

RESAN UT BÖRJAR en blåsig dag från Ankarudden på ön Torö.

En taxibåt åker fram och tillbaka i skytteltrafik den här dagen. Det blåser kuling och skepparen ber passagerarna att sitta långt bak i båten.

– Det kommer att skumpa lite, varnar han.

Ganska snart är vi ute på öppet vatten bland vågorna. Det hörs förtjusta små rop:

– Ooh. Ooh. Ha. Ha. Det är som på Gröna Lund det här.

Det är ingen idé att försöka gå upp och röra på sig om man inte vill riskera att falla omkull. Det känns tryggast att sitta kvar i sätet och kika bortom de vita böljande vågorna för att se om Landsorts karaktäristiska gamla fyr framträder.

Med imponerande skicklighet kilas båten in i den trånga Österhamnen lika snäv som en fickparkering. När vi kliver iland känner vi röklukt någonstans ifrån. Följer vi doften kommer vi till den röda militärbarack där julmarknaden pågår. Utanför står ett par »korvgubbar« och säljer varm korv med bröd. Någon har gjort vackra marschallhållare av is med nypon i. De står och brinner välkomnande på den snöfattiga marken.

Inne i baracken står två långa rader bord uppdukade med allsköns hemgjorda produk-

ter. Kommersen pågår för fullt. Mycket som säljs har motiv från eller handlar om öbornas kära Landsort (eller Öja som ön egentligen heter) och dess fyr.

Vykort, servetter, tabletter, tändsticksaskar, sånghäften och cd-skivor med bildspel. Det säljs saffranskorpor, honungsljus, ostbrickor av keramik, senap, vävda dukar, stickade vantar och saft av slånbar plockade på ön. Allt möjligt smått och gott. Genuina produkter skapade med kärlek i liten skala av öbor och medlemmar ur föreningen Öja Slöjd & Konst. Arrangör till julmarknaden.

I lokalen finns också ett café där det säljs glögg, kaffe, lussebullar, pepparkakor och knäcke med strömming. Är man mer hungrig än så väntar ett dignande fullt julbord uppe hos Sjöbloms Öjabod. Öns restaurang. Med välfyllda kassar »shoppingfynd« traskar vi dit. Där är varmt hemtrevligt och mysigt. Ute blåser snålblåsten kallt. Julbordet består av mycket fiskrätter som sig bör i denna miljö. All mat är förstås hemlagad. Det doftar jul. Jättegott. Vi blir underhållna av trubaduren *Lasse Eneborg* medan vi smaskar i oss av alla godsaker.

– Vad blåser det för vind i dag?

– Brännvind, skojar han och river av Landsortsvalsen på sin akustiska gitarr.

Stämningen är på topp. Allt känns så

gemytligt att man nästan drar sig för att gå ut i snålblåsten igen. Men vi vill gå på upptäcktsfärd. Andas frisk havsluft och bara njuta av miljön. Vi stannar till för att beundra hur mäktigt det är när vågorna slår in mot klipporna. Ett fascinerande skådespel. Vi fortsätter genom byn mot Västra hamnen. Ett stenkast från den Östra.

Vi är välkomna att titta in i Keramikverkstan Sjöpricken. Butiken öppnas enkom för vår skull. I den lilla trånga sjöboden finns ännu mer lokalt hantverk att handla. Det är lätt att falla för *Lennart Stuxbergs* lampetter gjorda av lotslejdare eller de handmålade nubbeglasen med signalflaggor av *Ann Stuxberg*. En sak är i alla fall säker. Någon brist på kreativitet och fantasi lider inte öjaborna av.

På hemväg efter en underbar dag insuper vi det sista av skärgårdsatmosfären på det bergådalbana-skumpande havet.

– Vilken jättefin färg på himmelen, säger någon beundrande.

– Titta, det landade två svanar därute, hörs på klingande skånska.

Oavsett om man varit på Landsort förut eller inte är det en upplevelse att besöka ön när det är julmarknad. Årets julmarknad på Landsort är lördagen den 8 december klockan 10–17. Fler julmarknader på sidan 66.//

»Genuina produkter skapade med kärlek i liten skala av öbor och medlemmar ur föreningen Öja Slöjd & Konst.«

Symbolen för Landsort syns överallt.

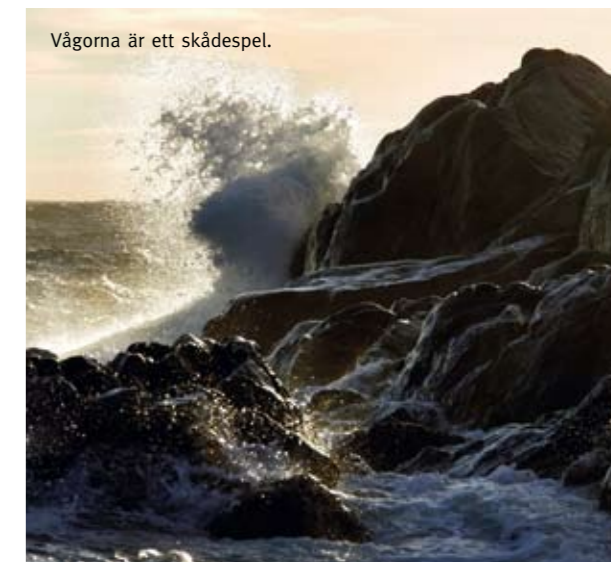
Julbord i Sjöbloms Öjabod.

Marknaden är i en gammal militärbarack.

Slånbarssaft gjord på bär från ön.

Vågorna är ett skådespel.

Skinnfigur/krok ... finns hos Edblad & Co i Grisslehamn, Öregrund m fl återförsäljare. www.edbladco.com

Hårda o. mjuka paket för stora som små

Roslagsknop/guldörhängen av Karin och Sören Carlander, säljs hos Guldsmederna i Norrtälje, www.guldsmederna.se Örhängen från 1 080 kr, smycket finns också som guld-hänge och slipsnål i vitguld och i tvåfärg.

Lamm av ull/gosedjur, pris 120 kr, säljs hos Sommarbackens Ullbod, www.ullboden.se

Chokladtryfflar i blandade smaker från Singö Choklad, säljs hos Sundboden i Sund, Öregrund, pris från 95 kr/ask.

Ljuskrone med sex löstagbara ljushållare, pris 8 400 kr, säljs hos Wira Bruk i Roslags Kulla, www.wagerth.com

Advents barn, ljusstakar av handmålade stengods. Design Lisa Larsson, Rörstrand. Säljs hos Fabriksbutiken i Gustavsberg. Pris 399 kr styck. www.fabriksbutiken.com.

Stickade luvor av Eva-Len Mattsson, säljs hos SALT Konsthantverk i Mariehamn, Åland, www.salt.ax Storlek baby 29 euro, vuxen 45 euro.

Apa med regnjacka, säljs hos Bergs Leksaksgrottan, www.bergs.nu. Pris: 279 kr

Handsmidd korkskrub, pris 264 kr, säljs hos Wira Bruk i Roslags Kulla, www.wagerth.com

Fena/hängsmycke av silver, pris 91 euro, säljs hos Guldviva i Mariehamn, Åland, www.guldviva.com

Tekanna av keramik från Lugnet Keramik, säljs hos SALT Konsthantverk i Mariehamn, Åland, www.salt.ax Pris: 90 euro.

»Finns det några snälla barn här...«

Skötbåt/brosch av Sterlingsilver, pris 550 kr, säljs hos Silverstenen på Gräsö, www.silverstenen.com

Fiskfat av keramik, säljs hos Keramikverkstan Sjöpricken på Landsort, www.landsort.com

Fiskebåt säljs hos Linneladan i Penningby, Norrtälje, www.linneladan.se

Fyrtornet som mist sin släpvagn

Huvudskärs arkipelag består av 200 öar med en fyr på den största av dem, Ålandsskär. Förr rikets mest betydande fiskeläge. Idag ett paradiset för fågelskådare och turister.

TEXT: JOSEFIN EKBERG ILLUSTRATION: LASSE HOLM

→ **EN SVARTVIT** oansenlig fyr mer lik en... än andra fallossymboler lockar både fåglar och båtblurna att stanna till. Betongfyren byggdes så sent som 1931. Då fanns ett falurött fyrhus på Ålandsskär. Fyrarna gick under smeknamnet Fyrtornet och Släpvagnen efter den slående likheten med en lång-smal och en kort-knubbig filmkomiker. Året därpå flyttades »Släpvagnen« till en ö utanför Arholma.

Här har funnits tull, lots, fyrfolk, sjöräddning, fiskare, militäranläggning, postkontor, kapell och skola. När sjöräddningen flyttades till Dalarö för 37 år sedan försvann de sista

bofasta. Idag är turism den enda näringen. I tullhuset bedrivs vandrarhem och i lotsstationen hyr Skärgårdsstiftelsen ut två rum. Huvudskärsbåten kör turer mellan april och november från Dalarö. Skepparen ombord *Jens Carlsson*, har själv bott på ön under sin tid som sjöräddare. Han kan berätta många spännande sjöhistorier.

– Den sista som gick på grund var *Feeder Shief* på 80-talet. Det var en tysk containerbåt på fyra ton. Besättningen tittade på fotboll och hade lagt fel kurs och gick på Skaten. En hel ö. Man fick lyfta ner båten med holländska kranar.

– Det måste ha varit en j...la bra match, summerar Jens.

Huvudskärs övärld är förrädisk för båtar som försöker parera mellan grynnorna. Sjöboten är full av gamla vrak. Det har till och med hänt att någon styrt rätt upp på den största ön av dem alla, självaste Ålandsskär. Där lämpligt nog hjälpen fanns nära till hands.

Äventyrliga räddningsinsatser till trots, störst roll för Huvudskär har det lyckosamma fisket spelat. Så viktigt att redan år 1450 fick arkipelagen rikets första fiskestadgar. På fullt allvar då men idag en smått

roande läsning. De finns att läsa på väggen i en raststuga. Strängast straff fick man om man kallade någon »tjuv«, stal någons öskar eller lånade annans båt olovandes. Att dra kniv eller spanna sitt armborst gav i förhållande lindrigt straff. Bara 12 öre i böter istället för 40 mark.

Lite fiske kvar

Nuförtiden bedrivs fiske i blygsam omfattning.

– Jag pilkar lite ibland. Torsken är på väg tillbaka, avslöjar Jens glädjande.

Fiskebodarna har inretts till pittoreskt boende. Det finns fem fastigheter på Ålandsskär varav tre ärvt sedan många generationer. Små röda stugor byggda av drivved har blivit attraktiva sommarstugor så här långt ut i skärgården. När de säljs handlar det om åtskilliga miljoner kronor. Turister ombeds respektera tomterna runt husen då de inte inhägnats av staket. Någon har satt upp en skylt med texten »Privat« för att få en chans att vara ostörd.

Ålandsskär är ingen stor ö. Du går runt den på en halvtimme. Trots det märks knappt hur många hundratals människor som invaderar den en vacker sommardag. Det finns gott om gömställen, klippskrevor och svackor att vara

i fred på. Från vissa platser syns inte ens fyren. Besökarna brukar sola, bada, meta, strosa omkring, njuta av naturen och äta picknick.

Fågelskådarna har sin högsäsong vår och höst när flyttfågeln flyger förbi och landar. Här finns i snitt cirka 120 fågelarter och omkring 30-40 som häckar. I dag hörs stenskvätta kvittra i buskarna. Några grönsiskor, ett gäng kustpipare och en grönben flyger förbi. Gladast blir fågelälskaren och vår illustratör Lasse Holm när han ser två labbar flyga över huvudet på honom. Då börjar han skratta som ett lyckligt barn.

De flesta besöker Huvudskär sommardag men mer speciell blir arkipelagen en stilla vinterdag. Helt öde. Bara naturens egna ljud viskar fridfullt eller stormar intensivt. Borta är myllret av folk och störande motorbuller. Svagt med en 10 watts lampa lyser fyren till minne av en mer aktiv och dramatisk tid. En gammal tradition som lever kvar är att vid första åsynen av fyren fira med en sup berättar Jens när vi återvänder hem. Ett rörande bevis för dess betydelse. En trygg syn som blivit en ledstjärna som får både människor och fåglar att återvända. Till huvudsakligen Huvudskär och i synnerhet Ålandsskär. //

Lasse Holm 07
LJUSET BRITER FRAM, 4
LABBAR HUVUDSKÄR

ö-folk

Havet och lugnet. De nästan folktomma gatorna. Tid att andas och möjlighet att styra sitt eget liv.

Det är något av det som fick Lisbeth Sandahl och hennes man Björn Björebäck att lämna gården i Rasbo och leva på ett helt annat sätt.

– Jag tycker att jag förverkligat de flesta av mina drömmar, säger Lisbeth Sandahl som driver vandrarhemmet Epokgården i Öregrund.

Lisbeth Sandahl Vandrarhemsvärd Öregrund

Men lugn och folktomma gator är det inte året runt i Öregrund. Under sommarhalvåret är det snarare tvärtom. Och Lisbeth trivs med både och. Det är nu på hösten hon får tid att hämta nya krafter. Och att fortsätta det renoveringsarbete hon och Björn påbörjade för fem år sedan.

I över 20 år har Björn haft sin båt här. En liten övernattningslägenhet skaffade de sig för länge sedan för att ha någonstans att bo när de jobbade med båten. Hemma på gården i Rasbo utanför Uppsala hade de höns och hästar. Och Lisbeth hade en verkstad där hon tillverkade trädgårdsredskap.

– År 2002 blev vi tillfrågade om vi ville köpa några fastigheter här i Öregrund. Tillsammans hade Björn och jag renoverat gården till ett jättefint skick och barnen höll på att bli stora.

Hästintresset avtog och Lisbeth kom på att hon kunde ta verkstaden med sig ut till Öregrund. – Så vi sålde gården, skaffade en lägenhet i Uppsala och köpte fastigheterna, berättar Lisbeth.

I det köpet ingick det som senare skulle komma att bli vandrarhemmet Epokgården. En fastighet i mycket dåligt skick.

Så de började det stora renoveringsarbetet, först på utsidan.

– Som tur är tycker vi om att arbeta med kroppen och att göra saker tillsammans.

Därefter började de planera hur huset skulle se ut inuti. De visste att de ville flytta till Öregrund som pensionärer. Nu såg de chansen att göra det lite tidigare.

När Östhammars kommun 2004 informerade om att det fanns behov av fler gästbäddar föddes tanken på ett vandrarhem. Och när barnen flyttat hemifrån sålde de lägenheten i Uppsala och flyttade till Öregrund för gott. Ombyggnationer tog vid och idag har Epokgården 36 bäddar som snart skall utökas till 42.

Sommaren är hektisk för Lisbeth. Hon driver vandrarhemmet, tillverkar sina trädgårdsredskap och har en liten antikbod. Större delen av sommarhalvåret har hon fullbokat. Nu funderar hon på hur säsongen skall kunna förlängas. Tankar finns på en singelhelg. Eller en litterär helg där någon författare berättar om sitt skrivande.

– Vi har väldigt bra samarbete med övriga turistföretagare i Öregrund och vi diskuterar detta tillsammans.

Lisbeth är glad över att kunna styra sitt eget liv. Skillnaden är stor jämfört med när hon arbetade som inredare i Uppsala. Och att driva vandrarhemmet är något hon trivs väldigt bra med.

När hon bläddrar i gästboken som ligger i vandrarhemmets entré säger hon att det är de här skrivna hälsningarna som gör den här verksamheten så kul.

– Gästerna är glada och semesterlediga. Det är roligt att möta dem och se att de har det bra. / Anne Adre-Isaksson

Gå iland i Vaxholm!

Upplev något extra i historisk miljö.
Öppet året runt • Välkommen!

08-541 751 10, 070-587 77 95
info@kastelletbnb.se www.kastelletbnb.se

SPORTFISKEGUIDNING & SKÄRGÅRDSÄVENTYR

äventyret börjar här...

www.catchrelax.se
08-544 913 20

catch
& relax

GALLERI LENA LINDERHOLM

PROVENCE - LAVENDEL - KONST - TEXTIL
DRÖMMEN OM PROVENCE - LENA & GÖSTA
FÄRG - KERAMIK - BÖCKER - LIVSNJUTNING
LE GRILLON - RULLA IN EN BOLL - EMILIA
DOFTANDE MORGON - MODET ATT VÅGA
TAPENADE - LAVENDELKYCKLING - OLIVER
KÖRSBÄRSKALASET - TULPANPRINSESSAN
VALLMOBUKETT - LYCKORUS - VINSKÖRDEN

en doft av Provence...

BUTIKER:

VAXHOLM: RÅDHUSGATAN 19, TEL. 08-541 321 73
STRÄNGNÄS: GYLLENHJELMSGATAN 18, TEL. 0152-121 50
E-POST: BUTIK@LINDERHOLM.SE

Samlingsannons för Vaxholm

»Ett veckoslut här, mitt i skärgården, vid stränderna, under stjärnorna. Här finns mycket lugn. Och mycket ro.«

Vintrig skärgård coolar ner själar

– Lämna alla dina bekymmer på färjan, säger meditationsledaren.

Nu ska du umgås bara med dig själv.

Besökarna inbjuds till morgongympa i minus 18 grader, sedan ligger de på golvet och slappnar av. På natten går de upp i tornet och hör en klagande säl kuta.

TEXT O. FOTO: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

→ **FÖR DRYGT TIO ÅR SEDAN** tog den siste sjöbevakaren sitt pick och pack och for från Bärö sjöbevakningsstation, långt ute i skärgården i Kumlinge på Åland.

Nu välkomnas besökare att tillbinga ett veckoslut här, mitt i skärgården, vid stränderna, under stjärnorna. Här finns mycket lugn. Och mycket ro.

Från Mariehamn färdas man först en timme i buss eller bil till Hummelvik och så färjan en och en halv timme till Kumlinge. Sedan ytterligare en färjtur på ungefär en kvart.

Nu är vi framme på bilfria Bärö, ön som ska skänka avkoppling och ro. Vi stiger i land i kolsvart mörker. Stjärnhimlen är vårt tak.

Sjöbevakningstornet har röda lampor på rad. Marschaller visar vägen upp till huset.

På kajen står *Satu Numminen* i en varm overall. Det ryker ur hennes mun.

– Välkommen till lugn och ro, säger hon. Det är minus 12.

Utanför fönstret är det becksvart. Men en ljuslykta fladdrar tyst. Någon har tänkt på oss.

Första meditationen: Vi ligger på golvet. Brasan sprakar. Vi pustar ut och tar djupa andetag. UUUUU! Det är brandlarmet som går. Alla brister ut i ett befriande skratt.

Klockan på väggen tickar lugnt. Den visar fortfarande sommartid.

– Du gör dig glad nu, viskar meditationsledaren *Sirkka Liisa Enqvist*. Allt är bra, här och nu. Du tycker om dig själv. Du är nöjd

med din kropp. Nu ska du bara umgås med dig själv.

Och senare:

– Du har rätt att vara avspänd. Det är ditt naturliga tillstånd. Avspändhet är din födslorätt.

I dubbla kofter och tre lager sockor hittar vi en rofylld andning. Vi kommer lite närmare oss själva. Det är kallt på golvet. Men Bärö ska egentligen inte öppnas mitt i vintern, utan vår och höst.

Hustomten, kocken och »Bärökungen« *Markku Lahtinen* bjuder på kvällsfika och visar samtidigt ett exempel på hur informationen i skärgården blixtn snabbt når fram:

– Jag bredde inte så många smörgåsar i kväll för jag hörde att ni åt lammkorv på båten hit. Min fru var ombord och rapporterade.

När veckoslutet är över har vi fått abborre från fjärden utanför, kålrot och morot från Enklinge, fär från Finström, tomater från Vårdö och svartbröd från Brändö.

– Hemvetet gräddade jag själv här i ugnen nys.

Morgongympa mot isbelagd fjärd är uppfriskande och på förmiddagsturen i skärgårdsskogen ser vi färska älgspår. Vi får veta att Bärö heter just Bärö för här finns mycket bär sommartid, speciellt hjortron.

I ljusmeditationen följer ögonen ljuslågan som rörs i en kvadrat framför mig.

Det är dags för behandlingar. Två skär-

gårdskvinnor kommer och knådar, klappar, gnider, smeker så att välmående hormonet oxytocin flödar och bekymmersrynkan mellan ögonen försvinner.

På kvällen badar vi bastu. Vi far ut och rullar oss i snön.

Det gamla sjöbevakningstornet är en fenomenal plats för stjärnskådning, 125 trappsteg upp 37 meter över havet, finns ett bevakningsrum som ännu denna dag kan värmas upp.

Tyvär är det molnigt just denna natt. Snön singlar ner.

Genom mörkret skär ett klagande ensligt AAAAA. Nej, det är ingen räv. Det är inget spöke. Det är antagligen en säl som ligger och kutar ute på isen!

Den som fått vara med om allt detta är nöjd för en lång tid framåt.//

EN DAG I LUGN OCH RO

Schemat för en dag på Bärö kan se ut så här:

- 08.00 inandning ute (10 minuter), inandning inne
- 09.00 frukost
- 09.30 kort promenad
- 10.00 meditation
- 11.00 exkursion till gamla sjöbevakningstornet
- 12.00 lunch
- 13.00 behandlingar i form av massage med mera
- 18.00 middag
- 20.00 bastu och vinterbad
- 22.00 kvällsfika
- 24.00 stjärnskådning i tornet

Varmare ögon. Värm händerna och kupa dem över ögonen. Det är en skön övning.

FAKTA/ RETRÄTT HÅLLS VÅR OCH HÖST

- »Lugn och ro på en öde ö« är ett paket som saluförs av 15 företagare på Kumlinge. Det innebär meditation, vila, massage och promenader på Bärö före detta sjöbevakningsstation. Paketresorna ska bjudas ut under vår och höst.
- En retreat eller en reträtt betyder tillbakadragande, vila, avslappning. Den kan ske helt eller delvis i tystnad, under kortare eller längre tid. Veckoslutet på Bärö var ingen tyst reträtt.
- Kumlingeföretagarna ska också erbjuda två andra typer av paketresor: »Hantverksmeditation vid havet«, en pilflättningskurs med avspänningsövningar, och »Finn ditt eget guldorn på Kumlinge«, där gästen får uppleva yterskärgården på hösten och bland annat prova på att baka bröd i stenugn och tova eget julpynt.
- Kontakt och mer info: satu.numminen@kumlinge.ax

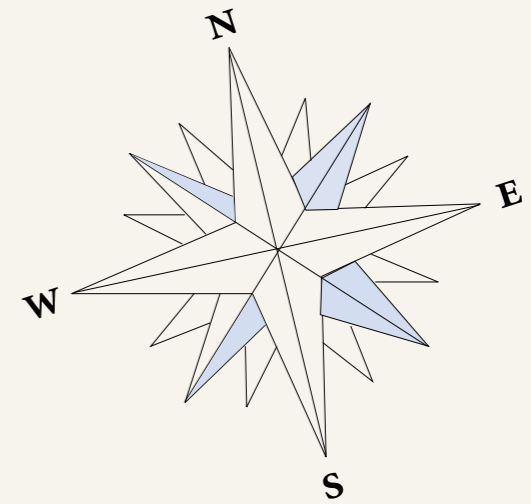
Morgongympa på veranda. Det är minus 18 grader tidigt på morgonen, solen har just gått upp. Här gäller det att få upp värmen.

»Morgongympa mot isbelagd fjärd är uppfriskande...«

Välkommen till Rådmanö öster om Norrtälje

Din SkärgårdsGuide

M-SHOP
Butik för hem & skärgårdsmiljö
0176-22 02 40
Kör E18 mot Kapellskär
Mitt emot Vreta handel, tag av
mot Furusund

**Mauds
HEMSLÖJD**
Tel: 0176-403 92 eller 070-547 19 36

ALLT FÖR BÅTEN
MERCURY VOLVO PENTA
GRÄDDÖ MARINA
WWW.GRADDOMARINA.SE

ICA Gräddö Skärgårdshandel
Väl sorterad ICA-butik med eget Café
espresso GRILLEN
ATG & Svenska Spel • Potten med Svensk kassaservice
Ordnad för Systembolaget • Videoutlånning • Grill/Café
Butik: 0176-400 12 • Café: 0176-400 11

DIN BYGGHANDEL!
RäfsnäsSåg AB
Telefon 0176-402 65, 406 22
info@rafsnassag.se
www.rafsnassag.se

Present & Gårdsbutik
**BREVIKS
LOGEN**
Sväng av vid mjölkpallen på
E18 efter Södersviksavfarten
0176-428 06 **Välkomna!**

kajak&uteliv
www.kajak-uteliv.com

**Fritidsbyn
KAPELLSKÄRET**
Vandrarhem STF Camping SCR
Gästhamn Aktiviteter
Tel 070-800838

**OSTER
DESIGN**
LENA ÖSTERGREN
GRAFISK FORM REFSNÄS
TELEFON 0176-223080
OSTER@TELIA.COM

KAPELLSKÄR
Porten mot nordöstra Europa
www.stockholmshamn.se

Bröllop & Fest
Rådmanö Bygdegård
0176-406 09
www.radmanso-bygdegard.

FRÖTUNA TAXI & BUSS AB
Vi kör dig lugnt
och säkert
ABONNERING AV BUSSAR
Telefon 0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Nytta o. nöje

Julmarknader

Östhammar/Öregrund

1 DEC
Anders Matsgården, Gräsö

1-2 DEC
Sundboden i byn Sund, Öregrund kl 10-15

8-9 DEC
Sundboden i byn Sund, Öregrund kl 10-15

15-16 DEC
Sundboden i byn Sund, Öregrund kl 10-15

Norra skärgården

1 DEC
Singö församlingshus, Singö kl 11-15

2 DEC
Brevikslogen, Rådmansö

8 DEC
Almviik, Blidö, Blidösunds båten avgår från Slottet i Stockholm kl 9

8 DEC
Sladdstycket, Rådmansö kl 12

9 DEC
Pythagoras Industrimuseum, Norrtälje

15 DEC
Gräddö, Rådmansö

16 DEC
Nysättra klubblokal, Vätö kl 10-15

Mellersta skärgården

24 NOV
Säbykyrkan, Åkersberga kl 13

1-2 DEC
Mjölнарströms gamla skola, Ljusterö kl 10-16

8 DEC
Ljusterö Torg, Ljusterö

8-9 DEC
Mjölнарströms gamla skola, Ljusterö kl 10-16

8-9 DEC
Lions julmarknad, Vaxholm

8-9 DEC
Siggesta Gård, Värmdö kl 11-16

15-16 DEC
Rindö Redutt, Rindö kl 11-16

15-16 DEC
Djurö julmarknad, ICA parkeringen, Djurö

Södra skärgården

1 DEC
Ösmo hembygdsgränd, Nynäshamn

1 DEC
Julmarknad i Dalarö

1-2 DEC
Utö Vårdshus parken, Utö kl 10-16

1-2 DEC
Godsmagasinet, Nynäshamn

2 DEC
Hembygdsgården, Nynäshamn kl 11-15

7-9 DEC
Godsmagasinet, Nynäshamn

8 DEC
Öja slöjds julmarknad, Landsort kl 10-17

8-9 DEC
Utö Vårdshus parken, Utö kl 10-16

8-9 DEC
Nynäshamns fiskehamn o centrum, Nynäshamn kl 11-16

14-16 DEC
Godsmagasinet, Nynäshamn

15 DEC
Hässelmara Gård, Ornö kl 10-15

15-16 DEC
Utö Vårdshus parken, Utö kl 10-16

Trosa

2 DEC
Trosa julmarknad, Trosa

Åland

24-25 NOV
Eckerö Post & Tullhus, Eckerö kl 12-16

1-2 DEC
Eckerö Post & Tullhus, Eckerö kl 12-16

1 DEC
Jan Karlsgården, Sund

5-6 DEC
Mariehamn centrum, Mariehamn 8 dec Öningebymuseet, Mariehamn kl 11-15

16 DEC
Sjökvarteret, Mariehamn

Krogar

Öregrund/Östhammar

SUNDSVEDENS RESTAURANG KVARKEN
0173-702 42
www.sundsvedenturist.se

FORSMARKS WÄRDSHUS, FORSMARK
0173-501 00
www.forsmarkwardshus.se

RESTAURANG ROSPINGLAN, ÖSTHAMMAR
0173-106 25

RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11
www.raggaro.se

KINA THAI, ÖSTHAMMAR
0173-175 54
(vid avhämtning 10 % rabatt)

Norra skärgården

GRISSEHAMNS MARINA, GRISSEHAMN
0175-308 00
www.grisslehamnsmarina.se

HOTELL HAVSBADEN, GRISSEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se

ZORBAS, ÄLMSTA
0176-521 88
www.zorbas.se

LYCKHEM SKÄRGÅRDSPENSIONAT, BJÖRKÖ
0176-940 27
www.lyckhem.nu

SVANBERGA GÄSTGIVAREGÅRD, SVANBERGA
0176-22 91 90
www.svanbergagastgiveri.com

S/S NORRTÄLJE, NORRTÄLJE
0176-191 40
www.ssnorrtelje.se

GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 34
www.pensionatgranparken.se

GAMLA STANS TRÄDGÅRD, NORRTÄLJE
0176-104 73
www.gamlastanstradgard.se

FEJANS SKÄRGÅRDSKROG, FEJAN
0176-430 42
www.fejan.se

Mellersta skärgården

NÄSSLINGEN
08-542 47 210
www.nasslingen.se

FINNHAMNS CAFÉ & KROG, FINNHAMN
08-542 464 04
www.finnhamn.se

WIKSTRÖMS FISK, MÖJA
08-571 641 70
www.wikstromsfisk.se

HAMNKROGEN, VAXHOLM
08-541 320 39
www.hamnkrogenvaxholm.com

RESTAURANG LADUGÅRDEN/SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ
08-574 407 50
www.siggestagard.se

FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 19
www.fagelbrohus.se

STAVSNÄS HAMNBAGERI, STAVSNÄS
070-576 01 26
www.fyrverket.com

GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

BOCKHOLMEN HAV & RESTAURANG, STOCKHOLM
08-624 22 00
www.bockholmen.com

HAMNKROGEN, STOCKSUND
08-85 35 07
www.hamnkrogen-stocksund.se

FJÄDERHOLMARNAS KROG, FJÄDERHOLMARNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com

SANDHAMNS WÄRDSHUS, SANDHAMN
08-571 530 51
www.sandhamns-wardshus.se

Södra skärgården

SMÄDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-571 419 19
www.smadalarogard.se

DALARÖ HOTELL BELLEVUE, DALARÖ
08-501 504 10
www.dalarohotel.com

KARLSLUNDS HAMNKROG, DALARÖ
08-500 333 18
www.karlslund.info

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.com

RESTAURANG KROKEN, NYNÄSHAMN
08-520 155 20
www.restaurangkroken.se

RESTAURANG KÄLLAREN LYDIA, NYNÄSHAMN
08-520 140 01

NÄTTARÖ KROG, NÄTTARÖ
08-744 50 01
www.dinskargard.se

LUDVIGSBERGS HERRGÅRD, MUSKÖ
08-500 454 10
www.ludvigsberg.se

ÖJABODEN, LANDSORT
08-520 341 11
www.landsort.nu

Trosa

TROSA SJÖKROG
0156-310 10
www.trosasjokrog.se

ANTONS KROG, FD MAMSELL TROSA
0156-127 49
www.antonskrog.se

TROSA STADSHOTELL
0156-170 70
www.trosastadshotell.se

FYREN I TROSA
0156-122 00
www.fyrenitrosa.se

BOMANS HOTELL
0156-525 00
www.bomans.se

ÅDA KROG
0156-182 94
www.adakrog.com

Åland

DEGERBY MAT & CAFÉ, FÖGLÖ
+358 18 500 02
+358 457 500 02 00
www.visitaland.com/degerbymat

RESTAURANG RUSELL, ECKERÖ
+358 18 384 99
www.rusell.aland.fi

RESTAURANG KASTÖREN/REMMARINA STUGBY, KUMLINGE
+358 400 52 91 99
www.remmarina.com

HOTELL & RESTAURANG BRUDHÅLL, KÖKAR
+358 18 559 55
www.visitaland.com/brudhall

SANDÖSUNDS CAMPING, VÄRDÖ
+358 18 477 50
www.sandocamping.aland.fi

ALANDIA ADVENTURES, FINSTRÖM
+358 18 419 15
+358 405 417 413
www.visitaland.com/alandia-adventures

Hotell/Pensionat/B&B

Norra Skärgården

HOTELL HAVSBADEN, GRISSEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se

MATS PERSGÅRDEN, GRISSEHAMN
0175-302 25
www.matspersgarden.com

LYCKHEM SKÄRGÅRDSPENSIONAT, BJÖRKÖ
0176-940 27
www.lyckhem.nu

PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.pensionatgranparken.se

Mellersta Skärgården

VÄSBY GÅRD & KONFERENS, LJUSTERÖ
08-542 410 65
www.vasbygard.se

KURSGÅRDEN NÄSSLINGEN
08-542 47 210
www.nasslingen.se

GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

KASTELLET B&B, VAXHOLM
08-541 751 10
www.kastelletbnb.se

SALTET I SALTSJÖN

Waxholmsbolagets båtar går varje dag. Inte bara på turiststråken och inte bara när solen skiner. Vi finns här året runt för turister, sommar-gäster och bofasta, från Arholma i norr till Landsort i söder. Det är bara att kliva ombord och följa med. Vi väntar på dig vid kajen som vanligt, lika självklart som saltet i Saltsjön!

Turupplysning 08-679 58 30
www.waxholmsbolaget.se

Konferenslyx i vinterskrud

Pris från
1 995 kr

per person, exkl moms
Hjelpension med boende i enkelrum.
Konferenslokal med välutvecklad teknik ingår.
Erbjudandet gäller möten under perioden januari – mars 2008
Grupper 12 – 26 personer

Vår VIP-gård – Seregården – ligger på ett ogenerat läge bara några meter från Kanholmsfjärden. Vill ni ta en paus i arbetet kanske vädret passar för en tur med svävare på vinterisen, eller en guidad tur på långfärds-skridskor. Det finns mängder av upplevelser och aktiviteter att ta del av och här på Djurönäset finns alla förutsättningar. Vinterkvällen väljer de flesta att avsluta i skenet framför brasan. Här på Seregården kan ingen i hela världen störa er.

Midvinterblot med varieteté

I år dukar vi upp ett alternativt julbord med förrättsbuffé, varmrätt med viltstek och julinspirerad dessert med varieteté.
Vårt annorlunda julbord serveras torsdagar 29/11, 6/12, 13/12 och lördagar 1/12, 8/12 och 15/12.

Pris från **1 645 kr**
Per person, med övernattnings, exkl moms.
I priset ingår: frukost, för- och eftermiddagskaffe, lunch samt middag.
Boende i tvåbäddrum.

DJURÖNÄSET
FÖRTROLLANDE MÖTEN
www.djuronaset.com • 08-57149000

Nästan längst ut i havsbandet, men bara 45 minuter från Stockholm city ligger Djurönäset. Här kan du uppleva skärgården, simma i vår stora inomhuspool, löpträna, spela tennis eller bara koppla av. Vi har kapacitet för att ta hand om upp till 450 konferensgäster. Du och ditt företag bor i ett av våra åtta möteshus. Hela Djurönäset renoverades nyligen och allt från rummen till möteslokalerna är anpassade till det lärande mötet.

LJUNGBERGSGÅRDEN, TYNNINGÖ
08-541 390 93
www.ljungbergsgarden.se
HOTELL BLÅ BLOM, GUSTAVSBERG
08-574 112 60
www.blablom.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 19
www.fagelbrohus.se

Södra Skärgården

SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-571 419 19
www.smadalarogard.se
DALARÖ HOTELL BELLEVUE, DALARÖ
08-501 504 10
www.dalarohotel.com
NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.com
SKÄLÅKERS KURSGÅRD, GÄLÖ
08-500 331 56
www.dinskargard.se
FRÖBERGS LOGE, GÄLÖ
08-500 331 56
www.dinskargard.se
SÄLSTATIONEN, GÄLÖ
08-500 331 56
www.dinskargard.se
ÖSTERMAR GÅRD, NÄTTARÖ
08-744 50 01
www.dinskargard.se
LUDVIGSBERGS HERRGÅRD, MUSKÖ
08-500 454 10
www.ludvigberg.se
SKÄRGÅRDSHOTELLET, NYNÄSHAMN
08-520 111 20
www.skargardshotellet.com

Trosa

BOMANS HOTELL & RESTAURANG
0156-525 00
www.bomans.se
TROSA STADSHOTELL & SPA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
ÅDA KROG & HOTELL
0156-182 94
www.adakrog.com

Åland

HOTELL GULLIVAN, BRÄNDÖ
+358 18 563 50
www.gullivivan.aland.fi
HOTELL BRUDHÄLL, KÖKAR
+358 18 559 55
HOTELL HAVSVIDDEN, GETA
+358 18 494 08
www.havsvidden.com
PARK ALANDIA HOTELL, MARIEHAMN
+358 18 141 30
www.vikingline.fi/parkalandia-hotel

Vandrarhem

Öregrund/Östhammar

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se
STF ÖRSKÅRS VANDRARHEM, ÖRSKÅR
0173-340 21
www.orskars-fyr.se

Norra Skärgården

ARHOLMA NORD, ARHOLMA
070-654 20 81
www.arholmanord.se
ÅKERÖGÅRDEN, RÅDMANSÖ
0176-410 62
www.akerogarden.com
STF FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69
www.fritidsbyn.se
FEJANS KROG & KONFERENS, FEJAN
0176-430 42
www.fejan.se
LIDÖ VÄRDHUS, LIDÖ
0176-404 98
www.lidovardshus.se

Mellersta Skärgården

STF FINNHAMNS VANDRARHEM, FINNHAMN
08-542 462 12
www.finnhamn.se

Södra Skärgården

ÖJABODEN, LANDSORT
08-520 341 11
www.landsort.nu
LANDSORTS VANDRARHEM, LANDSORT
08-520 341 05
www.landsort.com
GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10
www.grundet.se

Åland

DEGERBY MAT & CAFÉ, FÖGLÖ
+358 18 500 02
+358 457 500 02 00
www.visitaland.com/degerbymat
ENIGHETENS GÄSTHEM, FÖGLÖ
+358 18 503 10
www.visitaland.com
PELLAS GÄSTHEM, LAPPO
+358 40 832 43 33
www.pellas.aland.fi
REMMARINA STUGBY, KUMLINGE
+358 400 52 91 99
www.remmarina.com

Stugor

Öregrund/Östhammar

SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING
0173-702 42
www.sundsvedenturist.se
SANDA GÅRD, SANDA
0173-230 96
www.sandagard.se

Norra Skärgården

ÅKERÖGÅRDEN, RÅDMANSÖ
0176-410 62
www.akerogarden.com
FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0708-80 08 38
www.fritidsbyn.se
BJÖRKÖ ÖRNS HAVSCAMPING, GRÄDDÖ
0176-405 90
www.bjorkoornshavscamping.se
LIDÖ VÄRDHUS, LIDÖ
0176-404 98
www.lidovardshus.se
SPORTFISKE & STUGOR LARS SUNDBERG, BERGSHAMRA
0176-26 25 74
070-512 64 42

Mellersta Skärgården

STF FINNHAMN
08-542 462 12
www.finnhamn.se
NÄSSLINGEN
08-542 472 10
www.nasslingen.se
STF GRINDA VÄRDHUS
08-542 490 72
www.grindawardshus.se

Södra Skärgården

DIN SKÄRGÅRD, NÄTTARÖ
08-744 50 01
www.dinskargard.se
NÄTTARÖ STUGEXPEDITION
08-520 400 30
www.dinskargard.se
FJÄRDLÅNG
08-744 50 01
(före säsong 08-606 82 58)
www.dinskargard.se

Åland

RUNDBERGS STUGOR & FISKECHARTER, GOTTBY
Bokning sker via Viking Line
Pellas Gästhem, Lappo
+358 40 832 43 33
www.pellas.aland.fi

GULLIVAN STUGBY, BRÄNDÖ
+358 18 563 50
www.gullivivan.aland.fi
ALANDIA ADVENTURES, FINSTRÖM
+358 405 417 413
+358 18 419 15
www.visitaland.com/alandia-adventures

Camping

Norra Skärgården

SANDVIKEN CAMPING & HAVSBAD, VÄDDÖ
0176-503 15
070-369 57 85
www.sandvikencamping.se
GRISSEHAMNS HUSVAGNSCAMPING, GRISSEHAMN
0175-330 30
www.grisslehamnsmarina.se
FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0708-80 08 38
www.fritidsbyn.se
VIGELSJÖ CAMPING, NORRTÄLJE
0176-100 14
www.vigelsjocamping.se

Södra Skärgården

DIN SKÄRGÅRD, NÄTTARÖ
08-520 400 30
www.dinskargard.se
ÖSTNORA CAMPING, VÄSTERHANINGE
08-500 400 16
www.ostnoracamping.com

Åland

SANDÖSUNDS CAMPING, VÄRDÖ
+358 18 477 50
www.sandocamping.aland.fi

Sjötransport/Båtturer

Öregrund/Östhammar

LUTHERS LAND & SJÖSERVICE, ÖSTHAMMAR
070-627 85 21
M/F JENNY, ÖREGRUND
0173-702 38
070-676 42 55
www.skargardsturer.se

Norra Skärgården

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE, GRÄSKÖ
070-845 58 63
GRÄSKÖ SJÖTRANSPORT, GRÄSKÖ
0176-450 60
070-950 40 32

Sjönära Julbord

Skärgården är fascinerande i juletid. Vare sig marken är täckt av snö och havet ligger som en svart spegel, eller om det är ruskväder – finner sig ändå en rofylld känsla hos dem som får vara här då.

Hos oss på Smådalarö gård serveras i år ett skaldjursjulbord med läckerheter som hummer, havskräftor, krabba och ostron. Detta ackompanjeras med sill, strömming, ål och lax i många fantastiska smaker. Bouillabaisse, Moules Marniers, hummer eller jord-ärtsskockssoppor kompletterar det dignande julbordet på ett modernt och smakrikt sätt. Kom med dina kollegor, vänner eller familj och känn Er välkomna in i värmen på Smådalarö gård.

SMÅDALARÖ
GÅRD

www.sjonaramoten.se

Boka ditt julbord på telefon 08-571 419 19

Familjens Julbord

Julens alla karaktäristiska dofter och stearinljusens sken ackompanjerar vårt klassiska julbord, där vi i år har extra mycket sill och lax. All den goda hemlagade maten, avnjuter du i de vackra matsalarna.

Ljudet av barnens glada skratt hör julen till och våra tidiga sittningar på lördagar och söndagar tillägnar vi extra mycket sill och lax. All den goda hemlagade maten, avnjuter du i de vackra matsalarna. Ljudet av barnens glada skratt hör julen till och våra tidiga sittningar på lördagar och söndagar tillägnar vi extra mycket sill och lax. All den goda hemlagade maten, avnjuter du i de vackra matsalarna. Ljudet av barnens glada skratt hör julen till och våra tidiga sittningar på lördagar och söndagar tillägnar vi extra mycket sill och lax. All den goda hemlagade maten, avnjuter du i de vackra matsalarna.

FÄGELBROHUS
www.sjonaramoten.se

Ta med dig familjen och kom till Fågelbrohus i år!

ALLT I SJÖTJÄNST, SÖDERÖRA
0176-850 15
070-625 44 01
www.allttsjotjanst.se
ROSLAGENS SJÖTRAFIK, SÖDERÖRA
0176-850 10
070-691 38 58

Mellersta Skärgården

INGMARSÖ SJÖTAXI, SVARTSÖ
070-595 89 16
CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20
www.catchrelax.se
RINDÖ SJÖTAXI, VAXHOLM
070-757 99 99
www.sjotaxi.se
RINDÖ REDERI, VAXHOLM
070-600 61 00
www.rindorederi.com
STAVSNÄS BÄTTAXI, STAVSNÄS
08-571 501 00
www.battaxi.se
SANDHAMNS REDERI, SANDHAMN
010-270 00 19
08-571 530 36
WAXHOLMSBOLAGET
08-679 58 30 (turupplysning)

Fiske

Öregrund/Östhammar

SUNNAN EXPRESS, SUNDSVEDEN
0173-702 42
www.sundsvedenturist.se
M/F JENNY, ÖREGRUND
0173-702 38
070-676 42 55
www.skargardsturer.se

Norra Skärgården

SPORTFISKEGUIDE LARS SUNDBERG,
BERGSHAMRA
0176-26 25 74, 070-512 64 42

Mellersta Skärgården

CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20
www.catchrelax.se
WILD WATER FISHING, ÅKERSBERGA
070-180 02 01 Per
070-876 89 10 Johan
www.wildwater.se

HEDBERG & REIF SPORTFISKE,
ÅKERSBERGA
0709-42 41 42
www.scandinaviansportfishing.com
SKÄRGÅRDSGUIDERNA FISKE &
ÅVENTYR
070-512 04 05
www.skargardsguiderna.se
SANDHAMNSGUIDERNA, SANDHAMN
08-640 80 40
070-347 43 09
www.sandhamnsguiderna.se

Södra Skärgården

NYNÄSHAMNS FISKEGUIDNING,
NYNÄSHAMN
08-651 95 66
070-779 06 83
www.fiskeguidning.se
EMILS FISKE, NYNÄSHAMN
070-422 23 73
www.emilsfiske.se

Trosa

BRÖDERNA ANDÉN
070-523 26 92
070-625 76 75
www.andensfiske.se

JANNE KARLSSON
070-588 95 80

Åland

COJA FISHING, FÖGLÖ
+358 400 94 75 02
www.coja.nu
JURMO, BRÄNDÖ
+358 18 654 72
+358 40 506 47 77
RUNDBERGS STUGOR &
FISKECHARTER, GOTTBY
Bokning sker via Viking Line
Fiskarboden, Mariehamn
+358 18 482 13
+358 457 522 16 13
WWW.FISKARBODEN.COM

Charter/Event

Öregrund/Östhammar

SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING,
SUNDSVEDEN
0173-702 42
www.sundsvedenturist.se

Norra Skärgården

HAVSEVENT, BERGSHAMRA
0176-26 15 70
070-594 44 45
www.havsevent.se

Mellersta Skärgården

OUT, VAXHOLM
08-618 00 80
www.out.se
CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20
www.catchrelax.se
ÖPPET HAV
08-500 332 21
www.oppethav.se

SANDHAMNSGUIDERNA, SANDHAMN
08-640 80 40, 070-347 43 09
www.sandhamnsguiderna.se
SKÄRGÅRDSGUIDERNA FISKE &
ÅVENTYR
070-512 04 05
www.skargardsguiderna.se
EVENT SEVEN
08-546 660 80, 070-631 37 70
www.eventseven.se

Södra Skärgården

SAILMARINE, SALTSJÖBADEN
08-24 02 30, www.sailmarine.com

Trosa

SKÄRGÅRDSKONSULTEN
0709-58 66 98
www.skargardskonsulten.se

Åland

ALANDIA ADVENTURES, FINSTRÖM
+358 18 419 15
+358 405 417 413
www.visitaland.com/alandia-adventures

Kajak

Norra Skärgården

KAJAK & UTELIV, RÅDMANSÖ
0176-414 15, 070-624 65 40
www.kajak-uteliv.com
LIDÖ VÄRDSHUS, LIDÖ
0176-404 98
www.lidovardshus.se
SÖDERMANS KAJAKUTHYRNING,
FEJAN
070-438 52 08 Per
070-555 73 72 Johan
www.sodermanskajakuthyrning.se
BLIDÖ KAJAKUTHYRNING, BLIDÖ
0736-00 15 14
www.blidokajak.se

Mellersta Skärgården

KANOTCENTER SVIMA
08-730 22 10
www.svima.se
KAJAKERIET, INGARÖ
08-571 426 20
0708-65 08 06
www.kajakeriet.se
GRINDA VÄRDSHUS
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

Södra Skärgården

NYNÄS KAJAK & UPPLEVELSE,
NYNÄSHAMN
070-713 34 70
070-982 15 09
www.nynaskajak.se
SALTSJÖ KAJAKER, SALTSJÖBADEN
070-293 02 22
www.saltsjokajaker.se

Åland

SANDÖSUNDS CAMPING, VÄRDÖ
+358 18 477 50
www.sandocamping.aland.fi

Tjuvstarta julen på Ålands hav

Tiden går fort, snart är det jul. Från och med den 16 november serveras ett dignande julbord ombord på m/s Eckerö. Taxfree-butiken är fylld med klappar till dig själv, släkten och vännerna. Dessutom bjuder vi som vanligt på underhållning. Eckeröandan följer dig hela vägen från det att du stiger ombord tills du kommer hem. Och börjar längta efter nästa sjötripp. Välkommen ombord.

Förläng nöjet

Lillsemester i Mariehamn med
3-rätters middag från 595 kr/pers.

Romantikpaket på Havsvidden
total avkoppling från 1300 kr/pers.

>> www.eckerolinjen.se

Turtista 24/9 2007-6/1 2008:

Från Grisslehamn alla dagar 10.00, 15.00, tors-sön även 20.00

Från Eckerö alla dagar 13.30, 18.30, fre-mån även 8.30 (lokala tider).

ECKERÖ LINJEN

Boka på 0175-258 00 eller www.eckerolinjen.se

Saffran
nejlika
& kanel

Julbordet på Ludvigsbergs Herrgård går i
traditionens tecken och serveras mellan
den 28 november och den 16 december.

Priset per kuvert är 395 kronor,
för barn upp till fjorton år tio kronor per år.
Beställ bord på telefon 08-500 454 10
eller via info@ludvigsberg.se

ANNO 1776

Ludvigsbergs
Herrgård

MUSKÖ

Dalarö Hotel Bellevue

Njut av ett traditionellt julbord i vacker
skärgårdsmiljö endast ca 30 min med
bil från centrala Stockholm.

Julbord 395:-/person

Barn 0-12 år 15:-/år

Julbord, övernattnings i dubbelrum samt
frukostbuffé 950:-/person

Bords & rumsbokning 08-501 504 10
Wallinvägen 26, Dalarö
www.dalarohotel.com

Ridning	Södra Skärgården NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN 08-520 604 00 www.nynashavsbad.com	Minigolf	Mellersta Skärgården NÄSSLINGEN 08-542 472 10 www.nasslingen.se GRINDA WÄRDSSHUS 08-542 494 91 www.grindawardshus.se LJUNGBERGSGÅRDEN, TYNNINGÖ 08-541 390 93 www.ljungbergsgarden.se SKÅVSJÖHOLM, ÅKERSBERGA 08-540 267 00 www.skavsjoholm.se VÄSBY GÅRD, LJUSTERÖ 08-542 410 65 www.vasbygard.se DJURÖNÄSET, DJURÖ 08-571 490 00 www.djuronaset.com	Öjaboden, Landsort 08-520 341 11 070-531 90 80 www.landsort.nu LUDVIGSBERGS HERRGÅRD, MUSKÖ 08-500 454 10 www.ludvigberg.se	GRINDA WÄRDSSHUS 08-542 494 91 www.grindawardshus.se	Butik/choklad	Mellersta Skärgården GRINDA WÄRDSSHUS 08-542 494 91 www.grindawardshus.se
Mellersta Skärgården ÄPPLARÖ GÅRD, ÄPPLARÖ 08-542 465 51 070-825 02 58 www.otolt.se	Badhus	Öregrund/Östhammar RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN 0173-720 11 www.raggaro.se	Norra Skärgården SÖDERARM - FYREN I ÅLANDS HAV 0176-432 12, www.soderarm.com FEJAN SKÄRGÅRD & KONFERENS 0176-430 42, www.fejan.se SKEBO HERRGÅRD, SKEBOBRUK 0175-737 00 www.skeboherrgard.se	Café	Södra Skärgården DEGERBY MAT & CAFÉ, FÖGLÖ +358 18 500 02 +358 457 500 02 00 www.visitaland.com/degerbymat	Norra Skärgården SINGÖ CHOKLAD, GRISSLEHAMN 070-620 48 71 www.singochoklad.com	Livsmedel
Spa	Åland MARIEBAD, MARIEHAMN +358 18 531 650 www.mariebad.net	Mellersta Skärgården SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ 08-574 407 50 www.siggestagard.se	Konferens	Öregrund/Östhammar SANDA GÅRD, HARGSHAMN 0173-230 96 www.sandagard.se SUNDBODEN I SUND, ÖREGRUND 0173-133 64 0709-468 418	Åland	Catering	Norra Skärgården ICA SUPERMARKET, ÅLMSTA 0176-778 80 GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL, RÅDMANSÖ 0176-400 12
Norra Skärgården HOTELL HAVSBADEN, GRISSLEHAMN 0175-309 30 www.hotellhavsbaden.se VIGELSJÖ GÅRD, NORRTÄLJE 0176-148 52 www.vigelsjo.nu	Gym	Norra Skärgården SÖDERARM - FYREN I ÅLANDS HAV 0176-432 12, www.soderarm.com FEJAN SKÄRGÅRD & KONFERENS 0176-430 42, www.fejan.se SKEBO HERRGÅRD, SKEBOBRUK 0175-737 00 www.skeboherrgard.se	Norra Skärgården GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND 08-571 561 10 www.grundet.se NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN 08-520 604 00 www.nynashavsbad.com	Mellersta Skärgården GALLERI LENA LINDERHOLM, VAXHOLM 08-541 321 65 www.linderholm.se GÄLLNÖ HANDELSBOD, GÄLLNÖ 08-571 663 10	Loppis	Öregrund/Östhammar RESTAURANG ROSPINGLAN, ÖSTHAMMAR 0173-106 25 EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND 0173-302 00 www.epokgarden.se	Mellersta Skärgården GÄLLNÖ HANDELSBOD, GÄLLNÖ 08-571 663 10 GRINDA WÄRDSSHUS 08-542 494 91 www.grindawardshus.se
Mellersta Skärgården NÄSSLINGEN 08-542 472 10 www.nasslingen.se	Mellersta Skärgården GYMET ROS-PIGG, LJUSTERÖ 08-542 426 00 www.gymetospigg.se			Mellersta Skärgården GALLERI LENA LINDERHOLM, VAXHOLM 08-541 321 65 www.linderholm.se GÄLLNÖ HANDELSBOD, GÄLLNÖ 08-571 663 10	Södra Skärgården HÄSSELMARA GÅRD, ORNÖ 08-501 544 00 GÅRDSBUTIK HÄSSELMARA GÅRD, ORNÖ 08-501 544 00	Norra Skärgården S/S NORRTELJE, NORRTÄLJE 0176-191 40 www.ssnorttelje.se	

**SKÄRGÅRDS
HANDLARNÄ**

SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Vi stödjer Skärgårdshandlarna

Allt du behöver finns hos din lokala skärgårdshandlare.

Välkommen till oss!
En bra affär.
www.skargardshandlarna.com

1. Arholma Handel | 0176-560 12
2. Ö-Butiken Tjockå | 0176-431 00
3. Rödöboden | 0176-870 60
4. Husarö Livs | 08-542 450 90
www.husarokar.gard.nu
5. Ingemarö Livs | 08-542 460 20
6. Finhamns Sommarbutik | 08-542 482 07
www.finhamns.nu
7. Svartsboden | 08-542 472 25
8. Måja, Konsum Långvik | 08-571 640 07
9. Grinda Lanthandel | 08-542 490 28
10. Låda Mucken Minilivs | 08-542 473 21
11. Måja, Konsum Berg | 08-571 640 13
12. Tyningö Lanthandel | 08-541 263 61
13. Norra Stavsudda Handel | 08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se
14. Sandhamn, Westerberg Livs | 08-571 530 19
15. Runmarö Mat | 08-571 527 00
16. Guss Livs Nämndö | 08-571 560 17
17. Kymendö Service | 08-501 542 65
18. Ornö, Sjöbergs Skärgårdshandel | 08-501 560 14
19. Uus Livs | 08-501 576 05
20. Rånö Butiken | 08-501 571 22
21. Närtarö Handelsbod | 08-520 400 15

Djur-natur-miljö yrket för dig!

Ålands naturbruksskola kan erbjuda fräscha 3-åriga yrkesutbildningar inom naturbruk, natur och miljö.

VI UTBILDAR YRKESKUNNIGA:

Hästkötare – inriktning ridsport/travsport
Djurskötare – inriktning djurskötsel
Landsbygdsföretagare – inriktning lantbruk
Naturföretagare – inriktning jakt, viltvård, fiske och naturturism, startar 2009

Till de 3-åriga utbildningarna söker du via den åländska elevantagningen senast den 10 april 2008.

Dessutom erbjuder vi hösten 2008 en gymnasiebaserad utbildning inom:

RID-/TRAVSPORT OCH FÖRETAGANDE 40 sv, 1 år

Riktat sig till Dig som vill ha en gedigen grundutbildning inom hästsport, ekonomi och entreprenörskap. Vi vill att du tidigare gått en treårig gymnasieutbildning och har minst 5 års erfarenhet av hästar.

Du söker direkt till skolan senast **den 30 april 2008**.

Närmare information och ansökningsblanketter
00358 18 32 96 10
info@naturbruk.ax
www.landsbygd.ax/naturbruksskolan

Välkommen till Ålands Naturbruksskola

Finnhamns

Upplev vintern i skärgården!

Vi har öppat för er som vill konferera eller bara njuta! Weekendmys m.m.

Darnt välkomna!

För information eller bokning ring
08-542 462 12
www.finnhamns.se

Boka en egen Herrgård!

Boka Skebo Herrgård exklusivt till ett fast pris för upp till 46 personer där allt ingår; rum med frukost, måltider, dryck, pool & relax och team-aktivitet. Skebo Herrgård finns en timmes bilresa från Stockholm och under timmen från Uppsala och Arlanda. Vårt flerfaldigt prisbelönta kök bjuder på kulinariska upplevelser utöver det vanliga med råvaror från vår egen ekologiska gård, Järinge Gård.

SKEBO HERRGÅRD

www.skeboherrgard.se
telefon 08-679 50 60

Hantverk	Galleri
<p>Öregrund/Östhammar</p> <p>SILVERSTENEN, GRÄSÖ 070-631 45 62 www.silverstenen.com</p> <p>SUNDBODEN I SUND, ÖREGRUND 0173-133 64 0709-468 418</p> <p>Norra Skärgården</p> <p>BREVIKSLOGEN, RÅDMANSÖ 0176-428 06</p> <p>MAUDS HEMSLÖJD, RÄFSNÄS 0176-403 92</p> <p>LINNELADAN, PENNINGBY 0176-26 60 37 www.linneladan.se</p> <p>Mellersta Skärgården</p> <p>SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ 08-574 407 50 www.siggestagard.se</p> <p>STAVSNÄS HAMNBAGERI, STAVSNÄS 070-576 01 26 www.fyrverket.com</p>	<p>Öregrund/Östhammar</p> <p>SUNDBODEN I SUND, ÖREGRUND 0173-133 64 0709-468 418</p> <p>JÄRNBODEN I HARG, HARGSHAMN 0173-200 63 070-290 99 35 www.distingo.se</p> <p>Mellersta Skärgården</p> <p>GALLERI LENA LINDERHOLM, VAXHOLM 08-541 321 73 www.linderholm.se</p> <p>SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ 08-574 407 50 www.siggestagard.se</p> <p>STAVSNÄS HAMNBAGERI, STAVSNÄS 070-576 01 26 www.fyrverket.com</p>
Marina/Varv	Museum
<p>Norra Skärgården</p> <p>GRISSEHAMNS HUSVAGNSCAMPING & MARINA 0175-306 49 www.grisslehamnsmarina.se</p> <p>GRÄDDÖ MARINA 0176-409 00 www.graddomarina.se</p> <p>BERGSHAMRA VARV 0176-26 20 68 www.bergshamraravv.se</p> <p>Mellersta Skärgården</p> <p>DOGHOUSE MARINE, ÅKERSBERGA 08-540 264 44 www.doghousemarine.se</p> <p>KANHOLMSFJÄRDENS MARINA, DJURÖ 08-571 631 64 www.kanholmsfjardensmarina.se</p> <p>DJURÖ BÅTVARV/SEAQUIP, DJURÖ 08-571 504 28 www.seaquip.se</p>	Museum
	Norra Skärgården
	<p>SJÖFARTSMUSEET, ÄLMSTA 0176-502 59 www.sjofartsmuseet.se</p>
	Mellersta Skärgården
	<p>SKÄRGÅRDSMUSEET, STAVSNÄS 08-571 502 14</p>
	Åland
	<p>SJÖKVARTERET, MARIEHAMN +358 18 160 33 +358 40 528 38 99 www.sjokvarteret.com</p>
	Paketresor
	<p>SKÄRGÅRDSLEDEN www.skargardsleden.com</p>

Turistbyrå	Mellersta Skärgården
<p>Öregrund/Östhammar</p> <p>ÖREGRUNDS TURISTBYRÅ 0173-305 55 www.roslagen.se</p> <p>ÖSTHAMMARS TURISTBYRÅ 0173-178 50 www.roslagen.se</p> <p>Norra Skärgården</p> <p>VÄDDÖBYGDENS TURISTINFORMATION 0176-20 89 00 www.vaddobygden.se</p> <p>NORRTÄLJE TURISTBYRÅ 0176-719 90 www.roslagen.se</p> <p>BLIDÖ TURISTBYRÅ 0176-820 80 www.blidoturistbyra.se</p>	<p>INFORMATION ÖSTERÅKER 08-540 815 10 www.roslagen.se</p> <p>VAXHOLMS TURISTBYRÅ 08-541 314 80 www.roslagen.se</p> <p>VÄRMDÖ TURISTBYRÅ www.varmdo.se</p> <p>MÖJA TURISM 08-571 640 53 www.mojaturistinfo.se</p>
	Södra Skärgården
	<p>DALARÖ TURISTBYRÅ 08-501 508 00 www.dalaro.se</p> <p>ORNÖ TURISTBYRÅ 08-501 563 05 www.orno.se</p> <p>UTÖ TURISTBYRÅ 08-501 574 10 www.utoturistbyra.se</p> <p>NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ 08-520 737 00 www.nynashamn.se/turism</p>

Trosa	Mellersta Skärgården
<p>TROSA TURISM 0156-522 22 www.trosa.com</p>	<p>MÖJA, 0705-80 81 22 VAXHOLM, 0705-80 82 01</p>
Åland	Södra Skärgården
<p>ÅLANDS TURISTFÖRBUND +358 18 240 00 www.visitaland.com</p> <p>MUSKÖ TURISTBYRÅ 08-500 454 30 www.musko.se</p>	<p>TROSA, 0705-80 81 23 ARKÖSUND, 0705-80 81 24</p>
Sjöräddning	Övrigt
<p>(Vid allvarlig olycka ring SOS Alarm på 112)</p>	Ei
<p>Norra Skärgården</p> <p>ÖREGRUND, 0705-80 81 17 RÄFSNÄS, 0705-80 81 18</p>	<p>ELHÅ BIL & BÅTEL, STOCKHOLM 08-640 20 20 www.elha.se</p> <p>FURUSUNDS EL, FURUSUND 0176-884 24 www.furusundsel.se</p>
	Grus
	<p>GRUS I SKÄRGÅRDEN, HANINGE 08-761 50 06 www.marin-tjanst.se</p>

Roslagen är skärgården

Välkommen till skärgården 20 minuter norr om Stockholms city! Roslagens skimrande skärgård lockar med 13 000 öar, skärgårdsturer, nationalpark, havsörn och säl. Här väntar julbord i genuina miljöer, gnistrande långfärdsskridskoturer och härliga vinterfärder med svävare.

Roslagen är Vaxholm, Österåker, Norrtälje och Östhammar. Här finns idyllerna vid vattnet - små charmiga städer som bjuder på allt från vinterfiske och fest till juldelikatesser och design.

Upplev Sveriges historia vid de värdsunika vallonbruken, Wira bruk, Vaxholms fästning och Den heliga Birgittas Finsta. Fyrtio medeltida kyrkor och lika många museer finns att upptäcka!

Foto: Magnus Wegler

Skärgård & vildmark 2007

Utfluktsmål året runt – i Haninge

DALARÖ • UTÖ • ÖRNÖ • FJÄRDLÅNG • HUVUDSKÅR
GÅLO • ÅLO • RÅNO • NÄTTARÖ • MUSKÖ
KYMMENTÖ • TYRESTA NATIONALPARK

Haninge kommun

Hämta broschyren på Stockholm Tourist Centre och i Haninge kommunhus i Handen.

Beställ broschyren på 08-606 75 50

REDERI AB SKÄRGÅRDSGRUS, HJÄLMÖ
070-571 95 80
www.skargardsgrus.se

Trädfällning

Ingarö Trädfällning, Ingarö
08-571 444 60
www.ingarotradfallning.se

Sanering

Saneringsentreprenad, Norrtälje
0176-149 00
www.saneringsentreprenad.com

Webasto-värmare, batterier, reparationer av värmare

Båt & Bilvärmarteknik, Upplands Väsby
08-590 875 54, 070-582 96 61
www.bilvarmarteknik.se

Rökskåp/roddbåtar/bryggor

Hojerteknik
08-531 914 46
www.hojerteknik.com

Skärgårdsjuridik
AdvokatAB Lasse Gärdlund, Norrtälje
0176-778 50
www.advokatablg.se

Bastu/badtunnor

Bastu & Badtunnespecialisten
0914-202 00
www.badtunnespec.se
Bastuspecialisten
08-445 14 20
www.bastuspecialisten.se

Såg/snickeri

Räfsnäs Såg
0176-402 65
www.rafsnassag.se
Bergshamra Såg & Snickeri
0176-26 02 10
www.bergshamrasag.se
Spillersboda Såg & Hyvleri
0176-20 55 50
www.spillersbodasag.se

Bryggor

Bryggkompaniet
08-520 390 70
070-520 39 39
www.bryggkompaniet.se

Komposttoalett

CompostEra
0733-96 37 05
www.compostera.se

Fastigheter

Credentia, Väddö
0176-774 00
www.credentia.se

Ålandsfärjor

Eckerö Linjen, Grisslehamn
0175-258 00
www.eckerolinjen.se
Eckerö Linjen, Eckerö
+358 (0)18 283 00
www.eckerolinjen.fi

Taxi/buss

Frötuna Taxi & Buss, Gräddö
0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Utbildning

Marina Läroverket, Stocksund
08-85 32 00
www.marinalaroverket.se
Erikssons Byggeri & Båtbyggarskola, Ingmarsö
08-542 461 36
Skärgårdskonsulten, Trosa
070-958 66 98
www.skargardskonsulten.se
Trosa Trafikskola, Trosa
0156-195 15
www.trosatrafikskola.se
Ålands Naturbruksskola, Jomala
+358 18 329 610
www.landsbygd.ax/naturbruksskolan

Båtbyggeri

P Berenssons Båtbyggeri, Singö
0175-104 45, 070-539 04 74
Singö Träjobbar, Singö
0175-101 07, 070-811 01 07/17
Erikssons Byggeri & Båtbyggarskola, Ingmarsö
08-542 461 36

Guldsmed

Poraths Guld, Norrtälje
0176-101 63
www.guld.net
Guldsmederna, Norrtälje
0176-156 56
www.guldsmederna.se

Nu ersätts latrinhämtning av långtidskompostering

Passar både ute och inne!

Se hur på www.compostera.se

SKA DU SÄLJA RING OSS!

Vi säljer i Roslagen och har stor efterfrågan på villor, bostadsrätter och fritidshus, både på fastlandet och öar, då med egen visningsbåt.

OBS! Fri värdering och rådgivning inför försäljning.

VERKSAM I ROSLAGEN I MER ÄN 25 ÅR

Riks MÄKLAREN **0176-141 18**
LILLA BROGATAN 8, NORRTÄLJE
www.riksmaklaren.se/norrtalje

BÅTTAXI
STAVSNÄS www.battaxi.se

Åk med oss, vart Du vill, när som helst

Tel: 08-571 50 100 www.battaxi.se

Bokning: Måndag - Lördag: kl. 09.00 - 16.00, Söndag: kl. 10.00 - 16.00

VI BYGGER ALLT!

Riflex ROSLAGSBYGGARE

Från fritidshus och villor till industribyggnader

0176-20 55 60
www.roslagsbyggare.se

Rysshärjningarna på Ostkusten sommaren 1719

Läs om den dramatiska sommaren 1719 då ryssarna brände sju städer, från Norrköping till Öregrund, ett 60-tal bruk, slott och andra herresäten och ca 500 gårdar och byar. Läs också om striderna till sjöss och till lands mellan ryssar och svenskar som kulminerade i slaget vid Baggensstaket nära Stockholm. I boken kan du också se hur slotten och herresätena ser ut idag. Boken har ett 90-tal illustrationer i form av målningar, kartor mm, de allra flesta i färg. 185 sidor. Bokens mått 26x21 cm. En praktbok! Pris: 385 kr.

Vill du beställa så fyll i och posta talongen redan idag. Du kan även beställa böckerna direkt på fax 08-599 290 01, telefon 08-599 290 28 eller e-mail: magnus.ullman@mlmlaw.se www.magnusullman.com

BOKFÖRLAGET MAGNUS ULLMAN

Ja, tack!

Jag beställer Rysshärjningarna
___st ex. à 385 kr/st = ___kr

Namn _____

Adress _____

Postadr _____

Underskrift _____

Frankeras ej,
portot är
betalt

**Bokförlaget
Magnus Ullman**

Svarspost 121 206 800
110 27 Stockholm

Böckerna levereras direkt från lager med en inbetalningsavi till adressen ovan. Priset inkluderar porto och emballage. Erbjudandet gäller endast i Sverige.

SKYND fynda hos **Thun's** I FARINGE 0174-240 13

KLÄDER OCH SKOR TILL HELA FAMILJEN

VERO MODA
ecco
EXIT
JACK & JONES
adidas
ESPRIT
Champion
Brandtex
PUMA

Öppet
mån- & fredag
9-20
tis-, ons-, torsdag
9-16
lördag 9-14

VID FARINGE STATION
7 KM NORR OM
ALMUNGE, VÄG 273

www.thuns.se

Sjöbloms Öja Bod

JULBORD
KONFERENSER
MIDDAGAR
BRÖLLOP
FESTER
BED & BREKFAST
LUNCHER
LUNCHKORGAR

08-520 341 11 • 070-531 90 80 • www.landsort.nu

En lugnare värld som sjuder av liv.
Julbord, fest, bröllop, konferens
på alldeles egen ö.
För mer information och bokning
Tel: 08-542 472 10

www.nasslingen.se

SÄSONGEN BÖRJAR NÄR ALLA ÅKT HEM
WWW.OPPENSKARGARD.SE

ÖPPEN
SKÄRGÅRD

Stockholms skärgård stänger aldrig

Bärgning

Roslagslarm
0176-177 55, 0175-703 66
www.roslagslarm.se

Hus

Riflex Roslagsbyggare, Norrtälje
0176-20 55 66
www.roslagsbyggare.se
Sjömaskiner, Väster Haninge
0705-27 87 87
www.sjomaskiner.com
Forsgrens Timmerhus, Stockholm
070-512 64 42, 070-738 98 62
www.forsgrenstimmerhus.se
Östanå Byggnads, Åkersberga
08-540 647 92
www.ostanabygg.se

Strumpor/underkläder

Sommarbackens Ullbod
0221-516 79
www.ullboden.se

Butik/kläder/skor

Rock & Rigg, Vaxholm
08-541 303 01
Thun's, Almunge
0174-240 13
www.thuns.se

Båtar

Matton Marin, Östhammar
0173-214 00
www.mattonmarin.se

Båttillbehör

Båtmagneten, Värmdö
08-571 685 70
www.batmagneten.se

Förlag

Bokförlaget Magnus Ullman
08-599 290 28
www.magnusullman.com

Mäklare

Per Nyström, Lådna
08-542 470 62
www.pernystrom.se
Riksmäklaren, Norrtälje
0176-141 18
www.riksmaklaren.se

Hamn

Roslagshamnar, Kapellskär
www.stockholmshamn.se

Bostäder

Roslagsbostäder, Norrtälje
0176-20 75 00
www.roslagsbostader.se

Bank

ROSLAGENS SPARBANK, NORRTÄLJE
0176-770 00
www.roslagenssparbank.se

Hus

SJÖMASKINER, VÄSTER HANINGE
08-500 404 00
0705-27 87 87
www.sjomaskiner.com

Hantverk

M-SHOP, VRETA
0176-22 02 40
www.m-agenturer.com

Timmerhus
är vackra!

Vi kallar det Forsgrens Värmetimmer
- andra kallar det kort och gott "Drömhus"
Välkomna till vårt visningshus på Husexpo i Sköndal

Forsgrens
timmerhus
www.forsgrenstimmerhus.se

Stockholm Norr
070-512 64 42, lars.sundberg@forsgrenstimmerhus.se
Stockholm Söder
070-738 98 62, tommy.jonasson@forsgrenstimmerhus.se

Norrtälje • Rimbo • Hallstavik • Bärgning dygnet runt

ASSISTANCEKÅREN

ROSLAGSLARM AB
Larmtel 0176-177 55 • 0175-703 66

Kanholmsfjärdens
MARINA

Service
Motorer
Försäljning
Butik

VOLVO PENTA

Sommar och vinterplatser
08-571 631 64
www.kanholmsfjardensmarina.se

BRYGG
KOMANIET

**Totalentreprenören
för alla bryggtyper**

Tel: 08-520 381 58
Mobil: 070-370 97 89
www.bryggkompaniet.se

BADA UTE ÅRET OM!

Gedigna hantverk direkt från Norrland • Vedeldade eller el-uppvärmda Bastu och Badtunnor
Monterade och klara för användning • Levereras på plats i din trädgård

Bastu och Badtunnnespecialisten AB
Telefon: 0914-202 00, 070-375 42 00
Hemsida: www.badtunnnespec.se

Lagerdepåer runt Stockholm: Edsbro, Järfälla, Västberga, Vagnhärad

TUSENTALS BARN
MISSHANDLAS
I SVERIGE.

Det går att förändra!

Sätt in ditt bidrag på PG 90 2003-3
eller sms:a **BARN** till **72 900** så
bidrar du med 50 kronor.

Båtar & motorer i Roslagen

HONDA
MARINE

EVINRUDE

Johnson

SUZUKI

Auktoriserad
för service
av Honda,
Evinrude,
Johnson,
och
Suzuki

Montering
av DEFA,
RedKnoes,
Nautilock
stölskydd
och position-
ringssystem

BERGSHAMRA VARV AB

Telefon 0176-26 20 68
www.bergshamravav.se

Djurö Båtvarv AB

VOLVO
PENTA

MERCURY
MerCruiser

SELVA
Marine
EUROPEAN POWER

YANMAR
marine

SERVICE - REPARATIONER - MOTORBYTEN

Plastreparationer & Snickerier • Försäkringsarbeten
Nyckelfärdig vinterförvaring • Utbordarservice • Sommarplatser

Tel 08-571 504 28 info@seaquip.se

**Professionella båtstöttor,
passar alla
båtar och
skrovformer!**

SEAQUIP

Tel 08-571 504 28
www.seaquip.se

Servicefolk

Byggvaror av rätta virket...

Leverans till fasta priser med bil
eller båt i mellanskärgården.

BERGSHAMRA SÅG- & SNICKERI AB

Tel 0176-26 02 10

Fax 0176-26 02 55

www.bergshamrasag.se

Året-runt-transporter

Gods, fordon och
annat skrymmande till de flesta öar.

Sandhamns Rederi AB

010-270 00 19, 08-571 530 36

Sommarbackens Ullbod

Strumpor
&
underkläder
av mjukaste ull

0221 - 516 79
www.ullboden.se

RINDÖ SJÖTAXI
070-757 99 99

SMÅ SNABBA BÅTAR I VAXHOLM
- TRAFIKERAR HELA SKÄRGÅRDEN
www.sjotaxi.se

**Din lokala
skärgårdsmäklare**

SPECIALISTEN

PER NYSTRÖM AB

ANN NYSTRÖM, LÅDNA
08-542 470 62
www.pernystrom.se

**Generatorer Startmotorer
Båt/Bilelektriska**

ELHÅ Bil & Båtel

Erstagatan 16, Stockholm
08-640 20 20, 070-540 50 00
www.elha.se

Låt oss visa skärgården! Vi finns i den.

Båttaxi ≥ 120 p
Skärgårdsturer
Åretrunt-charter
Mat & Dryck

ROSLAGENS SJÖTRAFIK AB

"Tärnan" & "Gudungen" • 070-691 38 58

www.roslagenssjotrafik.se

SKÄRGÅRDSGRUS

M/F Solskär

LEVERERAR GRUS/BADSAND

UTLÄGGES

070-571 95 80

www.skargardsgrus.se

båt magneten

Båttillbehör • Fiske • Dyk • Fritid

Fagerdalavägen 11 A • 139 52 Värmdö
08-571 685 70
www.batmagneten.se

BESTÄLL NU TILL SPECIALPRIS FÖR SÄKER LEVERANS TILL VÅREN

Sky-Dancer 700 WA är en rejäl, självlänsande Walkaround-båt i modern design med avancerad skrovform. En båt för bad, fiske och vattensport, som bara måste upplevas! Stora utrymmen, långa och breda kojor, stora däckutrymmen för sol och fiske dessutom fantastiska sjöegenskaper. Gå in och se videon på www.graddomarina.se

Medlem i
SweBoat
Båtbranschens Riksförbund

Swedbank
Finans genom Finans

GRÄDDÖ MARINA

Ingarö Trädfällning

08-571 444 60

www.ingarotradfallning.se

**GRÄSKÖ
ARKIPELAG
SERVICE**

ENTREPRENAD I SKÄRGÅRDEN
0708 - 455 863

GÄLLER DET **Träbåtar?**
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!

Vi tillverkar, reparerar och renoverar
Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse

ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB
Box 15, 130 25 INGÅRSÖ
08-542 461 36 batservice@swipnet.se

Servicefolk

INGMARSÖ SJÖTAXI

- Godstransporter med färjor utrustade med kranar • Taxibåtar 1-52 passagerare
- Svävartransporter

070-595 89 16 • sjotaxi@home.se

siggesta gård
VÄRMDÖ

Gården för hela familjen!
Platsen för dina företagsmöten.

www.siggestagard.se - 08574 407 50

SANERINGSENTREPRENAD

ASBEST • KLOTTER • SKADESERVICE • BRAND-SANERING • INDUSTRI-SANERING • FASADRENGÖRING • ÅDR TRANSPORTER • HÖGTRYCKSSPOLNING • AVLOPPSRENSNING • SLAMSUGNING • VAKUUM-SUGNING • TORRSUGNING • RÖRINSPEKTION MED VIDEOKAMERA • TANKBESIKTNING • MM

Jourservice dygnet runt
Jour tel 0176-149 00, Jour minicall 0746-23 18 71
www.saneringsentreprenad.com

Rindö Rederi Waxholm

TAXIBÅT
LUSTBÅT
LASTBÅT

070 - 600 61 00

www.rindorederi.com

ÖSTANÅ BYGGNADS AB

0176-507 15

070-371 54 87 Lennart
070-229 91 07 Mikael

DOGHOUSE MARINE

utför alla typer av riggtjänster,
snabbt, enkelt och effektivt

www.doghousemarine.se
0733-026 444

Roslagens högsta sjöläge.

Bostadsrätter i Vaddö KanalStad, Elmsta.

Vaddö KanalStad. Ett stadslignande boende i hjärtat av kanske det mest genuina Roslagen har att erbjuda – Vaddö-bygden.

Med kommunens högsta hus som en vacker fyr vid den utomordentligt vackra farleden Vaddö Kanal.

Här bygger Credentia "en stad på landet" som överträffar det mesta i fråga om modernt boende och härlig miljö.

Med en egen hamn vid kanalen (segelbåtsdjup) när du snabbt vackra arkipelager eller öppet hav.

Egen bryggplats. Här gräver vi ut och gör en ny hamn i kanalbanken.

Situationsplan över Vaddö KanalStad. Nya byggnader i gul färg. Hus nr 4 är höghuset.

Eller till marinarestaurangen 500 meter bort...

I Vaddö KanalStad kommer det att finnas cirka 200 bostadsrättslägenheter från 1 rok till 5 rok. De allra flesta med kanalutsikt, de som kommer att bo i höghuset ser nästan bort till Grisslehamn.

Dessutom kommer det att finnas butiker och kontor, perfekt om du vill flytta med dig företaget! Närhet till all service, närhet till storstaden (SL-kort), nära till landet.

Här finns också flera hus där lägenheterna omfattar hela våningsplanet med balkonger åt alla håll – en form av villaboende i lägenhet.

Vaddö KanalStad består av de ljusgula huskropparna på bilden, vackert inpassade i miljön ned mot kanalen.

Byggstart är beräknad till hösten 2008. Arbetet med detaljplaneändringen pågår.

Under tiden är det läge att gratis anmäla sitt intresse i Roslagens högsta sjöläge!

Ring, maila eller kom förbi!

Levande vattenväg.
Vackert boende.
Båten och naturen utanför knuten.
Nära till Stockholm och Arlanda.
Lugnt och skönt.
Flytta hit!

Bokning pågår! Gratis intresseanmälan. Över 260 anmälningar redan!

CREDENTIA

Vi säljer lägenheterna i Vaddö KanalStad i egen regi.

Post: Credentia AB, Box 24, 760 40 Vaddö
Besöksadress: Elmsta Udde 2 ("Kanalvillan" vid Rumpudden)
Tfn: 0176-774 00
Fax: 0176-523 88
e-post: info@credentia.se
hemsida: www.credentia.se

Mer information finns på www.credentia.se

Vaddö KanalStad byggs av Credentia AB, en lokal företagsgrupp baserad i Elmsta. Vi arbetar både med fastighetsförvaltning, exploatering och nybyggen, samt med jordbruk.

Huvudkontoret ligger i gamla "Kanalvillan" i Elmsta – fd kanalinspektörens kontor och residens – alldeles vid bron över Vaddö Kanal. Välkommen på ett besök!

– Vi väntar på samtal från er, oavsett var vi befinner oss.

Boka annons till fullt pris och var med i alla tre nummer hela året!

När uppskattningsvis 300.000 läsare.

Ja tack, vi är intresserade. Hör av er till:

Företag: Kontaktperson
Telefon: Mobil
E-post: info@magasinskargard.se

MagasinSkärgård, PL 2178, 760 15 Gräddö,
TEL 0176-181 90, FAX 0176-226 306, E-POST info@magasinskargard.se

MagasinSkärgård.
sinne/amak/sovrarbetet

ett bra erbjudande du inte får missa!

MARINA LÄROVERKET

DANDERYD

Elevlogg

Datum: 19/01-07

Position: N 14°04.864 W 60°57.696

Rodney Bay, Saint Lucia

Väder: Soligt som i Karibien

Dagen startade som vanligt med lektioner i halvklass för att vi skulle få en ledig eftermiddag. På marinbiologin gick läraren igenom förberedelserna inför söndagens strandexcursion. Strax innan lunch togs ett beslut om att byta hamn då vattnet i Castries var för dåligt. Efter en kort båtresa på ca 1 timme anlände vi och kastade ankar i Rodney Bay. Runt omkring oss ser vi ett Karibiskt paradys som man vanligtvis bara ser på vykort. När lunchen var avklarad var det dags för snorkling i detta underbart varma turkosblå, kristallklara vatten. Dessa turer gav upphov till upptäckter såsom barracuda, papegojfisk, stingrockor, blåsfisk, sköldpaddor och även en haj, som troligtvis var en citronhaj, men det kan lika gärna ha varit en sköterskehaj.

Följ fortsättningen på www.segling-ml.se

Gymnasieutbildningar som skolan erbjuder

Marinteknik inom FP

är en utbildning för dig som vill arbeta med båtar på olika sätt. Utbildningen är yrkesförberedande men ger också grundläggande behörighet till högre studier.

Ansökningskod: FR0011

Skolkod: 9151 MLD

Marinbiologi inom NP

erbjuder dig naturvetenskaplig kompetens med god behörighet till högre studier inom tex naturvetenskap och teknik. I den marina inriktningen varvas teoretiska och praktiska studier, vilket även ger en verklighetsnära förberedelse för arbetslivet.

Ansökningskod: FR0030

Skolkod: 9151 MLD

Ledarskap och kommunikation inom SP

ger dig god behörighet till högre studier. Kunskaper inom ledarskap och kommunikation efterfrågas inom de flesta yrkeskategorier. Under utbildningen får du utveckla redskap för att formulera, analysera och lösa problem över ämnesgrupperna.

Ansökningskod: FR0013

Skolkod: 9151 MLD

Långseglingar – Inom våra gymnasieutbildningar genomförs, under sommarhalvåret i Östersjön och under vinterhalvåret i Medelhavet och Atlanten, längre utbildningsseglingar med våra skolegelfartyg **Älva**, **Belle Amie** och **Najaden**

Marina läroverket, Stocksunds hamn, 182 78 Stocksund

Tfn. 08-85 32 00, Fax. 08-85 22 51

www.marinalaroverket.se

info@klartskepp.se

